

Programma van de Communistische Internationale - 1928

(Goedgekeurd door het VIe Wereldcongres op 1 september 1928 in Moskou)

Marxistische Studies Nr. 40, 1997

Inleiding

Het tijdperk van het imperialisme is dat van het stervend kapitalisme. De Wereldoorlog van 1914-1918 en de algemene crisis die hij veroorzaakte waren het gevolg van een diepe tegenstelling tussen de ontwikkeling van de productiekrachten van de wereldeconomie en de staatsgrenzen. Ze hebben aangetoond en bewezen dat de materiële omstandigheden voor het socialisme binnen de kapitalistische maatschappij reeds rijp zijn en dat het kapitalistisch keurslijf van de maatschappij een ondraaglijke hindernis is geworden voor de uiteindelijke ontwikkeling van de mensheid. De geschiedenis heeft de omverwerping van het kapitalistisch juk door de revolutie terug op de agenda geplaatst.

Het imperialisme onderwerpt de ontelbare proletarische massa's van alle landen - in de kapitalistische moederlanden zowel als in de verste uithoeken van de koloniale wereld - aan de dictatuur van de kapitalistische plutocratie. Het imperialisme legt alle tegenstellingen van de kapitalistische maatschappij bloot en verdiept ze omdat ze tekeer gaan als ontketende elementen. Het drijft de onderdrukking van de klassen ten top, verscherpt de onderlinge strijd tussen de kapitalistische staten in de hoogste graad en veroorzaakt de onvermijdelijkheid van imperialistische wereldoorlogen. Deze doen het hele systeem van bestaande verhoudingen op hun grondvesten daveren en zullen uiteindelijk de maatschappij noodzakelijkerwijs naar de proletarische wereldrevolutie leiden.

Het imperialisme tracht met zijn financierskapitaal de gehele wereld te domineren. Het dwingt de proletariërs van alle landen, nationaliteiten en rassen onder zijn juk gebukt te gaan door hongersnood of geweld. Het verergert de uitbuiting, de onderdrukking en de slavernij van het proletariaat op een ongehoorde manier zodat dit laatste geconfronteerd wordt met de dringende taak de macht te veroveren. Het imperialisme schept de noodzaak van een nauwe verbondenheid van de arbeiders in één internationaal leger van proletariërs van alle landen, onafhankelijk van staatsgrenzen, nationaliteit, cultuur, taal, ras, geslacht of beroep. Het imperialisme ontwikkelt zich en schept zo de materiële voorwaarden voor het socialisme. Het plaatst het proletariaat voor de noodzaak zich te organiseren in een "internationale strijdorganisatie" en bespoedigt daardoor de eenmaking van het leger van zijn eigen doodgravers.

Anderzijds weekt het imperialisme een deel van de meer bemiddelde arbeidersklasse los van de arbeidersmassa's. Deze "arbeidersaristocratie", gecorrumpeerd door het imperialisme, wordt gevormd door de leidende kaders van de sociaal-democratische

partijen. Deze collaboreren in de imperialistische rooftocht van de kolonies en zij zijn helemaal verknocht aan “hun” burgerij en aan “hun” imperialistische staat. Zij bevonden zich op het ogenblik van de beslissende veldslagen aan de kant van de klassenvijanden van de proletariërs. De splitsing van de socialistische beweging, veroorzaakt door het verraad van 1914 en het latere verraad van de sociaal-democratische partijen die in feite burgerlijke partijen geworden waren, hebben aangetoond dat het wereldproletariaat haar historische zending - het imperialistisch juk breken en de proletarische dictatuur vestigen - maar kan vervullen door een onverbiddelijke strijd te voeren tegen de sociaal-democratie. De organisatie van de internationale revolutionaire krachten kan dus maar gerealiseerd worden op een communistisch platform. Tegenover de opportunistische Tweede Internationale van de sociaal-democratie, ondertussen een agent geworden van de imperialisten in de arbeidersklasse, stelt zich onvermijdelijk de Derde, de Communistische Internationale, de universele organisatie van de arbeidersklasse die de authentieke eenheid van de revolutionaire arbeiders van alle landen belichaamt.

De oorlog van 1914-1918 bracht de eerste pogingen teweeg om een nieuwe, revolutionaire Internationale te stichten als tegengewicht tegen de sociaal-chauvinistische Tweede Internationale en als een middel om zich te verzetten tegen het oorlogszuchtige imperialisme (Zimmerwald, Kienthal). De overwinning van de proletarische revolutie in Rusland gaf een impuls aan de vorming van communistische partijen in de kapitalistische moederlanden en in de kolonies. In 1919 werd de Communistische Internationale gesticht, die voor de eerste keer in de geschiedenis, de voorhoede-elementen van het proletariaat van Europa, Amerika, China, India, en de zwarte arbeiders van Amerika en Afrika effectief verenigde.

De Communistische Internationale is de enige en gecentraliseerde internationale partij van het proletariaat; zij zet als enige de principes van de Eerste Internationale voort en baseert zich opnieuw op de revolutionaire proletarische massabeweging. De ervaringen van de eerste imperialistische oorlog, de revolutionaire crisis van het kapitalisme die daarop volgde, de revoluties in Europa en de koloniale landen, de ervaring van de dictatuur van het proletariaat en de opbouw van het socialisme in de USSR zijn allemaal nieuwe feiten. De ervaring van alle afdelingen van de Communistische Internationale werden vastgelegd in de beslissingen van haar congressen. Samen met de groeiende internationalisering van de strijd tussen de imperialistische burgerij en het proletariaat, maakt dit de uitwerking van een programma van een eengemaakte Communistische Internationale, geldig voor alle afdelingen, absoluut noodzakelijk. Het programma van de Communistische Internationale realiseert zo de belangrijkste kritische synthese van de ervaring van de internationale revolutionaire beweging: het is een strijdprogramma voor de werelddictatuur van het proletariaat, een strijdprogramma voor het wereldcommunisme.

De Communistische Internationale die alle revolutionaire arbeiders verenigt en miljoenen onderdrukten en uitgebuitenen aanvoert in hun strijd tegen de burgerij en haar “socialistische” agenten, beschouwt zich als de historische voortzetter van de Liga van

Communisten en van de Eerste Internationale die onder de directe leiding stonden van Karl Marx. Ze beschouwt zich ook als erfgename van de beste vooroorlogse tradities van de Tweede Internationale. De Eerste Internationale ontwikkelde de basistellingen van de internationale strijd van het proletariaat voor het socialisme. In haar beste periode bereidde de Tweede Internationale het terrein voor voor een grote uitbreiding van de arbeidersbeweging onder de massa's. De Derde Communistische Internationale, die het werk van de Eerste Internationale voortzet en de vruchten plukt van het werk van de Tweede, maar wel het opportunisme, het sociaal-chauvinisme en de burgerlijke vervorming van het socialisme ervan verwerpt, is reeds begonnen met de instelling van de dictatuur van het proletariaat. De Communistische Internationale zet zo de heroïsche en glorieuske tradities verder van de internationale arbeidersbeweging: van de Engelse chartisten en de Franse opstandelingen van 1830, van de revolutionaire Franse en Duitse arbeiders van 1848, van de onsterfelijke strijders en martelaren van de Commune van Parijs, van de moedige soldaten van de Duitse, Hongaarse en Finse revoluties, van de arbeiders die kort geleden nog gebukt gingen onder het despotisme van de tsaren en die de zegevierende realisatoren van de dictatuur van het proletariaat werden, van de Chinese proletariërs, de helden van Kanton en van Sjanghai.

Door zich te inspireren op de historische ervaring van de revolutionaire arbeidersbeweging van alle continenten en volkeren, plaatst de Communistische Internationale zich volledig en zonder voorbehoud, in haar theoretisch en praktisch werk, op de grondslagen van het revolutionair marxisme waarvan het leninisme de jongste ontwikkeling is. En het leninisme is niets anders dan het marxisme in het tijdperk van het imperialisme en de proletarische revoluties.

Door het dialectisch materialisme van Marx en Engels te verdedigen en te propageren, door de revolutionaire methode toe te passen om de realiteit te kennen en ze op revolutionaire wijze te veranderen, bestrijdt de Communistische Internationale actief alle varianten van het burgerlijk denken en het theoretisch en praktisch opportunisme. Ze blijft op het terrein van de consequente klassenstrijd, door tijdelijke, gedeeltelijke, corporatieve en nationale belangen van het proletariaat ondergeschikt te maken aan haar permanente, algemene en internationale belangen. De Communistische Internationale ontmaskert zonder compromis alle aspecten van de doctrine van de "sociale vrede" die door de reformisten ontleend werd bij de burgerij. De Communistische Internationale drukt de historische noodzaak uit van een internationale organisatie van revolutionaire proletariërs, doodgravers van het kapitalistisch systeem. De Communistische Internationale is de enige internationale kracht die de dictatuur van het proletariaat en het communisme als programma heeft en die openlijk handelt als organisator van de proletarische wereldrevolutie.

I. Het kapitalistisch wereldsysteem, zijn ontwikkeling en onvermijdelijke ondergang

1. De algemene ontwikkelingswetten van het kapitalisme en het tijdperk van het industrieel kapitaal

De kapitalistische maatschappij is gebaseerd op de ontwikkeling van de productie van goederen. Zij wordt gekenmerkt door het monopolie van de kapitalistische klasse en van de grootgrondbezitters over de belangrijkste productiemiddelen en door de uitbuiting van de loonarbeid van de arbeidersklasse die geen productiemiddelen bezit en verplicht is haar arbeidskracht te verkopen. De kapitalisten halen winst uit de productie van goederen. Er bestaat geen plan voor de productie van deze goederen. Dat veroorzaakt de anarchie die heerst in het gehele productieproces. De sociale uitbuiting en de economische overheersing van de burgerij vinden hun politieke uitdrukking in de organisatie van de kapitalistische staat als onderdrukkingsmiddel tegen het proletariaat.

De geschiedenis van het kapitalisme bevestigt volledig de doctrine van Marx over de ontwikkelingswetten van de kapitalistische maatschappij en de daaraan verbonden inherente tegenstellingen die het kapitalisme onvermijdelijk zullen leiden naar zijn ondergang.

In haar winsthonger werd de burgerij gedwongen om de productiekrachten in steeds toenemende mate te ontwikkelen, te versterken, en de overheersing van de kapitalistische productieverhoudingen uit te breiden. Daardoor reproduceert de ontwikkeling van het kapitalisme, voortdurend en op een steeds grotere schaal, alle interne tegenstellingen: op de eerste plaats de beslissende tegenstelling tussen het sociale karakter van de arbeid en de privé-toeëigening en vervolgens tussen de groei van de productiekrachten en de kapitalistische eigendomsverhoudingen. Het privé-bezit van de productiemiddelen en de spontane en anarchistische functionering van de productie zelf veroorzaken een breuk in het economisch evenwicht tussen de verschillende productietakken. Dit is een gevolg van de ontwikkeling van de tegenstelling tussen de tendens om steeds meer te produceren en een beperking van de consumptie van de proletarische massa's (algemene overproductie). Dat veroorzaakt op zijn beurt terugkerende, vernietigende crisissen en maakt massa's proletariërs werkloos. De overheersing van het privé-kapitaal drukt zich uit in een steeds toenemende concurrentie, zowel binnen elk kapitalistisch land als op de wereldmarkt. Deze laatste vorm van rivaliteit tussen de kapitalisten veroorzaakt de oorlogen die de kapitalistische ontwikkeling onvermijdelijk met zich meebrengt.

De technische en economische voordelen van massaproductie veroorzaakten door het spel van de concurrentie, de uitschakeling en de vernietiging van pre-kapitalistische productiewijzen. Dat leidde tot een toenemende concentratie en centralisatie van kapitaal. In de industrie manifesteert deze wet van concentratie en centralisatie zich vooral door de ondergang van de kleine productie of haar herleiding tot productie ondergeschikt aan de grote bedrijven. In de landbouw, waar de ontwikkeling noodzakelijkerwijze achtergebleven is door het monopolie van de grond en de absolute rente, wordt deze wet niet enkel uitgedrukt door de differentiatie in de boerenstand en de proletarisering van brede lagen van boeren, maar ook en vooral door de zichtbare of verdoken vormen van de overheersing van het grootkapitaal op de kleine plattelandsproductie. In dit geval kan deze slechts een schijn van onafhankelijkheid

hooghouden ten koste van uiterst intensieve arbeid en een systematische onderconsumptie.

Steeds meer machines worden gebruikt en de techniek wordt aldoor geperfectioneerd. De organische samenstelling van het kapitaal groeit onophoudelijk en gaat vergezeld van een steeds toenemende arbeidsverdeling. De arbeidsproductiviteit en -intensiteit verhogen steeds en dat betekent eveneens een steeds groter gebruik van vrouwen- en kinderarbeid. Er ontstaan enorme industriële reservelegers die onophoudelijk worden aangevuld door geproletariseerde, van hun grond verjaagde boeren, en door de geruïneerde kleinburgerij en middenstand uit de steden. Aanzienlijke massa's proletariërs vormen zich als één pool van de sociale verhoudingen. De uitbuiting van de arbeidersklasse wordt alsmaar opgedreven. De diepe tegenstellingen van het kapitalisme en de gevolgen ervan (crisissen, oorlogen, enz.) reproducen zich op een steeds grotere schaal. De sociale ongelijkheid groeit. De verontwaardiging van het proletariaat, verzameld en opgevoed door het mechanisme zelf van de kapitalistische productie, stijgt. Dit alles ondermijnt de basis van het kapitalisme en brengt het ogenblik van zijn ineenstorting dichterbij.

Een ingrijpende verandering deed zich tezelfdertijd voor in de hele morele en culturele orde van de kapitalistische maatschappij. Parasitaire groepen van renteniers van de burgerij verdwijnen gedeeltelijk. Gezinnen vallen uit elkaar door de groeiende tegenstelling tussen de deelname van de brede vrouwenmassa aan het sociaal productieproces en het familiaal en huiselijk leven uit vroegere economische tijdperken. Door de nieuwe arbeidsverdeling en specialisering groeien de steden op een monsterachtige wijze en verschaalt het plattelandleven. Het intellectueel en cultureel leven in het algemeen verarmt en ontardt. Ondanks de grote vooruitgang van de natuurwetenschappen is de burgerij niet in staat om een wetenschappelijke filosofische synthese te maken van de wereld. Idealistisch, mystiek en godsdienstig bijgeloof kent een enorme vlucht. Al deze fenomenen duiden op het nakend historisch einde van het kapitalistisch systeem.

2. Het tijdperk van het financierskapitaal (het imperialisme)

De periode van het "industriële" kapitalisme was over het algemeen een periode van "vrije concurrentie". Het kapitalisme ontwikkelde zich met een zekere regelmatigheid en het verspreidde zich over heel de wereld door de verdeling van de nieuwe, nog vrije kolonies. Deze werden gewapenderhand veroverd en het zwaartepunt van de interne tegenstellingen van het kapitalisme kwam neer op de rug van de koloniale periferie waar de bevolking onderdrukt, geterroriseerd en uitgebuit werd.

In het begin van de XXe eeuw ruimde deze periode de plaats voor het "imperialisme", gekenmerkt door een brutale sprongsgewijze ontwikkeling van het kapitalisme en door conflicten. Zeer vlug verdween de vrije concurrentie voor de monopolievorming. De eerder nog "vrije" kolonies waren reeds verdeeld en de strijd voor een herverdeling van

kolonies en invloedssferen begon onvermijdelijk het karakter van gewapende conflicten aan te nemen.

De tegenstellingen van het kapitalisme omspannen nu de hele wereld. Ze kregen hun duidelijkste uitdrukking in het tijdperk van het imperialisme, een nieuwe historische periode van het kapitalisme. Er ontstaat een nieuwe verhouding tussen de verschillende delen van de kapitalistische wereldeconomie en er treedt een verandering op in de verhoudingen tussen de belangrijkste klassen in de kapitalistische maatschappij.

Deze nieuwe historische periode is een gevolg van de belangrijkste ontwikkelingswetten van de kapitalistische maatschappij. Ze rijpte gedurende het industrieel kapitalisme en ze is er de historisch voortzetting van. Ze versterkte de fundamentele tendensen en ontwikkelingswetten het kapitaal. De fundamentele tegenstellingen en antagonismen werden duidelijk. De wet van concentratie en centralisatie van het kapitaal had de vorming van machtige monopolistische groepen (kartels, consortia, trusts) tot gevolg. Het was een nieuwe vorm van gigantische ondernemingen, samengebundeld door de banken. De versmelting van het industrieel en bankkapitaal, de intrede van grootgrondbezit in het gehele systeem van het kapitalisme, vanaf nu gekenmerkt door monopolievorming, veranderde de periode van het industrieel kapitaal in die van het financierskapitaal. De "vrije concurrentie" van het industrieel kapitalisme, dat eerder het feodaal monopolie en het monopolie van het handelskapitaal had vervangen, transformeerde zich op zijn beurt in het monopolie van het financierskapitaal. De kapitalistische monopolies, voortgesproten uit de vrije concurrentie, onderdrukten het niet, maar domineerden het en evolueerden naast haar. Hierdoor ontstonden er scherpe en hevige tegenstellingen, botsingen en conflicten.

Steeds ingewikkeldere machines, nieuwe scheikundige procédés en meer elektrische energie werden aangewend. De groei van de organische samenstelling van het kapitaal werd een feit en de winstvoet kende hierdoor een vrije val. De grootste monopolies konden de effecten ervan enigszins afzwakken door een politiek van hoge prijzen toe te passen. Dat wakkerde de voortzetting van de wedloop naar koloniale superwinsten en de strijd voor de herverdeling van de wereld aan. De gestandaardiseerde massaproductie vereiste nieuwe buitenlandse afzetmarkten. De stijgende vraag naar grond- en brandstoffen veroorzaakt scherpe onderlinge rivaliteiten om zich meester te maken van de bronnen. Ten slotte verhindert het protectionisme de export van goederen en verzekert het superwinsten aan het uitgevoerde kapitaal. Het scheidt zo bijkomende stimulansen voor de kapitaaluitvoer. Kapitaaluitvoer wordt de beslissende en bijzondere vorm van de economische verbindingen tussen de verschillende delen van de kapitalistische wereldeconomie. Samengevat: het gemonopoliseerd bezit van koloniale afzetmarkten, grondstoffen en afzetgebieden voor kapitaaluitvoer verhoogt de ongelijke ontwikkeling van het kapitalisme en verscherpt de conflicten onder de "grootmachten" die een nieuwe verdeling van kolonies en invloedssferen wensen.

De groei van de productiekrachten van de wereldeconomie leidt dus tot een grotere internationalisering van het economisch leven en tegelijkertijd tot een strijd voor de herverdeling van de wereld, reeds verdeeld onder de grote mogendheden van het financierskapitaal. Ze veroorzaakt ook een verandering en een verscherping van de vorm van deze conflicten: de concurrentie met prijsverlagingen wordt steeds frequenter vervangen door een direct gebruik van macht (boycot, extreem protectionisme, tariefoorlogen, oorlogen in de echte zin van het woord, enz.). Het kapitalisme onder zijn monopolistische vorm wordt bijgevolg vergezeld van onvermijdelijke imperialistische oorlogen die door hun omvang en hun vernietigingskracht geen voorgaande kennen in de geschiedenis.

3. De krachten van het imperialisme en de krachten van de revolutie

De imperialistische vorm van het kapitalisme drukt de tendens tot cohesie van de diverse fracties van de overheersende klasse uit, plaatst de brede proletarische massa's steeds vaker tegenover de gehele kapitalistische klasse en haar staat en niet langer tegenover individuele patronen. Anderzijds doorbreekt deze vorm van het kapitalisme de nationale staatsgrenzen die te eng geworden zijn. Het gebied waarbinnen de grootmachten hun kapitalistische macht uitoefenen, verbreedt. Miljoenen mensen van onderdrukte nationaliteiten, van "kleine" landen en kolonies botsen met deze imperialistische machten. Ten slotte verscherpt deze vorm van kapitalisme nog meer de rivaliteit tussen de imperialistische staten.

In die omstandigheden verkrijgt de politieke macht voor de burgerij een bijzondere belang. Zij wordt de dictatuur van een financiële en kapitalistische oligarchie, de uitdrukking van haar geconcentreerde macht. De functies van deze imperialistische staat die vele nationaliteiten omvat, ontwikkelen zich in alle richtingen. De ontwikkelingen van het staatskapitalisme vergemakkelijken tezelfdertijd de strijd om buitenlandse markten (militaire mobilisatie van de economie) en de strijd tegen de arbeidersklasse. De monsterachtige ontwikkeling van het militarisme tot in het extreme toe (leger, zee- en luchtmacht, chemische en bacteriologische wapens), de groeiende druk van de imperialistische staat op de arbeidersklasse (verscherpte uitbuiting en directe repressie enerzijds en systematische corruptie van de leidende reformistische bureaucratie, anderzijds), tonen de enorme groei van de rol van de staat. In die omstandigheden verandert elke min of meer belangrijke actie van het proletariaat in een actie tegen de staat, met andere woorden zij wordt een politieke actie.

De ontwikkeling van het kapitalisme en meer in het bijzonder het imperialisme, verscherpt op steeds grotere schaal de fundamentele tegenstellingen van het kapitalisme. De concurrentie tussen de kleine kapitalisten eindigt niet tot dat ze de plaats moet ruimen voor de concurrentie tussen de grote kapitalisten. Wanneer deze luwt, breekt de concurrentie los tussen de formidabele coalities van de magnaten van het kapitalisme en hun staten. Lokale en nationale crisissen verspreiden zich over verschillende landen en eindigen met de hele wereld in vuur en vlam te steken. Lokale oorlogen ruimen de plaats

voor coalities en voor wereldoorlogen. De klassenstrijd evolueert van geïsoleerde acties van bepaalde arbeidersgroepen naar nationale strijdbewegingen om eindelijk uit te monden in een internationale strijd van het wereldproletariaat tegen de wereldburgerij. Ten slotte staan twee grote revolutionaire machten op en organiseren zij zich tegen het machtige, georganiseerde financierskapitaal: aan de ene kant de arbeiders van de kapitalistische staten en aan de andere kant de volksmassa's uit de kolonies die gebukt gaan onder het juk van het buitenlands kapitaal, maar strijden onder leiding van de internationale revolutionaire proletarische beweging.

Deze fundamentele revolutionaire tendens wordt nochtans tijdelijk verlamd door de corruptie van bepaalde elementen van het Europees, Noord-Amerikaans en Japans proletariaat, omgekocht door de imperialistische burgerij, en door het verraad van de nationale burgerij van de kolonies en semi-kolonies, afgeschrikt door de revolutionaire massabewegingen. De burgerij van de grote imperialistische landen verkrijgt zodoende een supplementaire winst, zowel door haar positie op de wereldmarkt in het algemeen (meer ontwikkelde technieken, kapitaaluitvoer naar landen waar de winstmarge groter is, enz.) als door haar rooftocht in de kolonies en semi-kolonies. Zo was ze, dankzij haar superwinsten in staat, de salarissen van een gedeelte van "haar" arbeiders te verhogen om ze zo mee te betrekken in de ontwikkeling van het kapitalisme van "hun" vaderland en in haar koloniale rooftochten. Deze systematische corruptie manifesteerde zich voornamelijk en manifesteert zich nog steeds op grote schaal in de machtigste imperialistische landen. Ze komt het scherpst naar voor in de ideologie en de acties van de arbeidersaristocratie en de bureaucratische lagen van de arbeidersklasse, de leidende kaders van de sociaal-democratie en van de vakbonden die zich hebben ontmaskerd als directe agenten van de burgerlijke invloed onder het proletariaat en als de beste steunpilaren van het kapitalistisch regime.

Maar na de gecorrumpeerde aristocratie van de arbeidersklasse ontwikkeld te hebben, vernietigt het imperialisme uiteindelijk de invloed die deze op het proletariaat uitoefent. De tegenstellingen van het regime verscherpen, de levensomstandigheden verslechteren en de werkloosheid van brede arbeidersmassa's vergroot. De uitgaven en lasten veroorzaakt door de gewapende conflicten, verhogen. Doordat sommige landen hun monopolie op de wereldmarkt verliezen en doordat sommige kolonies zich losmaken, wankelt onder de massa's de basis van het sociaal-imperialisme. Op dezelfde wijze verlammen de systematische corruptie van verschillende lagen van de burgerij van de kolonies en de semi-kolonies, hun verraad aan de nationale revolutionaire beweging en hun toenadering tot de imperialistische landen slechts tijdelijk de ontwikkeling van de revolutionaire crisis. Dit proces leidt uiteindelijk tot de versterking van de imperialistische onderdrukking en tot de verzwakking van de invloed van de nationale burgerij op de volksmassa's. Daardoor verscherpt de revolutionaire crisis en versnelt de uitbarsting van de landbouwrevolutie van de grote boerenmassa's. Dit alles schept gunstige omstandigheden voor de leidende rol van het proletariaat in de koloniale en afhankelijke

landen in de strijd van de volksmassa's voor onafhankelijkheid en voor de volledige nationale bevrijding.

4. Het imperialisme en de val van het kapitalisme

Het imperialisme heeft de productiekrachten van het wereldkapitalisme tot een zeer hoog ontwikkelingsniveau gebracht. Het heeft de materiële voorwaarden geschapen voor de socialistische organisatie van de maatschappij. Door zijn oorlogen toont het aan dat de productiekrachten van de wereldeconomie de nauwe kaders van de imperialistische staten hebben overstegen en dat zij de organisatie van een economie vereisen op wereldschaal. Het imperialisme doet verwoede pogingen om deze tegenstelling op te lossen door vuur met water te verzoenen, namelijk de weg naar één enkele kapitalistische, mondiale staatstrust die de wereldeconomie zou organiseren. Deze gewelddadige utopie wordt de hemel ingeprezen door de sociaal-democratische ideologen die hierin een vredelievende methode zien van het nieuwe "georganiseerde" kapitalisme. Zij botst in werkelijkheid op objectieve, onoverkomelijke hindernissen van dergelijke omvang dat het kapitalisme onvermijdelijk ten onder moet gaan aan zijn eigen contradicties. De wet van de ongelijke ontwikkeling van het kapitalisme, verscherpt in dit imperialistisch tijdperk, maakt stabiele en blijvende groeperingen van imperialistische landen onmogelijk. Langs de andere kant transformeren de imperialistische oorlogen zich in wereldoorlogen. Langs deze weg tracht de wet van de kapitaalsconcentratie zijn uiterste grens te bereiken: één enkele wereldtrust. Dit gaat vergezeld van zulke vernietigingen en legt aan de arbeidersklasse en aan miljoenen proletariërs en boeren uit de kolonies zulke lasten op, dat het kapitalisme onvermijdelijk zal sterven onder de slagen van de proletarische revolutie, voor het zijn doel zal bereikt hebben.

Het imperialisme is het hoogste stadium van de kapitalistische ontwikkeling en brengt een formidabele ontwikkeling mee van de productiekrachten op wereldvlak. Het imperialisme herschept de wereld naar zijn gelijkenis en onderwerpt alle kolonies, rassen en volkeren aan de uitbuiting door het financierskapitaal. Maar dit monopolistische kapitaal veroorzaakt tezelfdertijd een steeds groeiend parasitair verval, de ontaarding en ondergang van het kapitalisme. Door een politiek van hoge prijzen, door de kartels bepaald omdat ze onbeperkt over de markt beschikken, vernietigen ze in zekere zin de dynamische kracht van de concurrentie. Daardoor belemmert het monopoliekapitaal de verder ontwikkeling van de productiekrachten. Het imperialisme zuigt superwinsten uit miljoenen arbeiders en boeren in de kolonies en verzamelt zo enorme inkomsten door deze uitbuiting. Zo scheidt het een soort parasitaire, verrottende en vervallende renteniersstaat. Grote lagen van parasieten kunnen op die manier leven van het knippen van koepons. Door de schepping van deze materiële voorwaarden voor het socialisme (concentratie van productiemiddelen, enorme socialisering van de arbeid, groei van de arbeidersorganisaties), verscherpt het imperialistisch tijdperk de bestaande tegenstellingen onder de "grootmachten" en veroorzaakt het oorlogen die uitlopen op de onttrichting van de eenheid van de mondiale economie. Het imperialisme is daarom het

verrottend en stervend kapitaal en vormt, algemeen genomen, het laatste stadium van de kapitalistische evolutie, de vooravond van de socialistische wereldrevolutie.

De internationale proletarische revolutie vloeit dus voort uit de ontwikkelingsvoorwaarden van het kapitalisme in het algemeen en van zijn imperialistische fase in het bijzonder. Het kapitalistisch systeem gaat zijn definitief bankroet tegemoet. De dictatuur van het financierskapitaal gaat ten onder en maakt plaats voor de dictatuur van het proletariaat.

II. De algemene crisis van het kapitalisme en de eerste fase van de wereldrevolutie

1. De Wereldoorlog en de ontwikkeling van de revolutionaire crisis

De strijd tussen de voornaamste kapitalistische staten voor een herverdeling van de wereld veroorzaakte de eerste imperialistische wereldoorlog (1914-1918). Deze oorlog deed het kapitalistisch wereldsysteem op zijn grondvesten daveren en luidde de periode in van zijn algemene crisis. De nationale economieën van de oorlogvoerende landen stonden volledig in dienst van de oorlog en hij schiep zo de ijzeren greep van het staatskapitalisme. Hij veroorzaakte fabelachtige, onproductieve uitgaven en vernietigde een enorme hoeveelheid productiemiddelen en werkkrachten. De oorlog ruïneerde de brede volksmassa's en legde talloze lasten op aan de industriearbeiders, de boeren en de koloniale volkeren. De wereldoorlog verscherpte onvermijdelijk de klassenstrijd die zich omvormde tot revolutionaire massa-acties en tot burgeroorlog. Het imperialistisch front werd doorbroken in zijn zwakste schakel, tsaristisch Rusland. De Russische Februarirevolutie van 1917 brak de macht, de autocratie van de grootgrondbezitters. De Oktoberrevolutie wierp de macht van de burgerij omver. Deze zegevierende proletarische revolutie onteigende de onteigenaars en ontnam de burgerij en de grootgrondbezitters hun productiemiddelen. Zij vestigde en verstevigde voor de eerste maal in de geschiedenis van de mensheid de dictatuur van het proletariaat in een groot land en bracht een nieuw soort staat tot stand, de sovjetstaat. Zij luidde de internationale proletarische revolutie in.

De diepe schokgolf die door het wereldkapitalisme ging, de verscherping van de klassenstrijd en de onmiddellijke invloed van de proletarische Oktoberrevolutie drukten zowel in Europa als in kolonies en semi-kolonies hun stempel op de revoluties en de revolutionaire bewegingen: januari 1918, arbeidersrevolutie in Finland; augustus 1918 'rijstopstanden' in Japan; november 1918 in Oostenrijk en Duitsland, revoluties die de semi-feodale monarchieën omverwierpen; maart 1919, proletarische revolutie in Hongarije en opstand in Korea; april 1919, sovjetrepubliek in Beieren; januari 1920, nationale burgerlijke revolutie in Turkije; september 1920, fabrieksbezettingen door de Italiaanse arbeiders; maart 1921, opstand van de arbeidersvoorhoede in Duitsland; september 1923, oproer in Bulgarije; herfst 1923, revolutionaire crisis in Duitsland; december 1924, opstand in Estland; april 1925, opstand in Marokko; augustus 1925, opstand in Syrië, mei 1926, algemene staking in Engeland; juli 1927, arbeidersopstand in Wenen. Deze feiten en gebeurtenissen zoals de opstand in Indonesië, de diepe onrust in

India, de grote Chinese revolutie die het hele Aziatisch continent op zijn grondvesten doet beven, vormen de schakels van de internationale revolutionaire actie. Zij zijn wezenlijke bestanddelen van de ernstige algemene crisis van het kapitalisme. Dit proces van de wereldrevolutie omvat de directe strijd voor de dictatuur van het proletariaat, de nationale bevrijdingsoorlogen en de koloniale opstanden tegen het imperialisme die onlosmakelijk verbonden zijn met de bewegingen voor landhervormingen van de brede boerenmassa's. Ontelbare massa's mensen worden zo meegetrokken in de revolutionaire storm. De wereldgeschiedenis is een nieuwe fase ingetreden, die van een algemene en permanente crisis van het kapitalistisch systeem. De eenheid van de wereldeconomie komt tot uiting in het internationaal karakter van de revolutie en tegelijkertijd blijkt de ongelijke ontwikkeling van verscheidene delen van de wereldeconomie uit het feit dat de revoluties niet tegelijk losbranden in de verschillende landen.

De eerste pogingen tot revolutie werden geboren uit de scherpe crisis van het kapitalisme (1918-1921). Zij eindigden met de overwinning en de versterking van de dictatuur van het proletariaat in de USSR en met de nederlaag van het proletariaat in verschillende andere landen. Deze nederlagen zijn voor alles te wijten aan het verraad van de sociaal-democratische leiders en de reformistische leiders van de syndicale beweging. Daarnaast konden de communisten nog niet de meerderheid van de arbeidersklasse meekrijgen en in verschillende, zeer belangrijke landen, bestond er nog geen communistische partij.

Door deze nederlagen verscherpte de uitbuiting en verminderde plots het levensniveau van de proletarische massa's en de koloniale volkeren. Hierdoor kon de burgerij een gedeeltelijke stabilisering van het kapitalistisch regime realiseren.

2. De revolutionaire crisis en de contrarevolutionaire sociaal-democratie

De leidende kaders van de sociaal-democratische partijen en van de reformistische vakbonden en de kapitalistische strijdorganisaties van het fascistisch type speelden in de loop van de internationale revolutie een rol van het allergrootste belang als contrarevolutionaire kracht. Zij bestreden hardnekkig de revolutie en ondersteunden tezelfdertijd de gedeeltelijke stabilisering van het kapitaal.

De oorlog van 1914-1918 ging gepaard met het schandelijk bankroet van de IIe sociaal-democratische Internationale. In absolute tegenstelling tot de thesissen van het Communistisch Manifest van Marx en Engels, die bevestigen dat proletariërs geen vaderland hebben onder het kapitalistisch regime en in absolute tegenstelling met de aangenomen resoluties tegen de oorlog door de internationale socialistische congressen van Stuttgart en Bazel, stemden de leiders van de sociaal-democratische partijen, op enkele uitzonderingen na, voor de oorlogskredieten. Ze spraken zich resoluut uit voor "de nationale verdediging" van hun imperialistische "vaderlanden" (de staten van de imperialistische burgerij). In plaats van zich ertegen te verzetten, werden ze de trouwe

soldaten, propagandisten en bewierokers van de imperialistische oorlog. (Het sociaal-patriotisme groeide zo uit tot sociaal-imperialisme.) In de periode daarna verdedigde de sociaal-democratie de plunderverdragen (Brest-Litovsk, Versailles). Ze schaarde zich resoluut achter de generaals die de bloedige repressie organiseerden tegen de proletarische opstanden (Noske in Duitsland). Met de wapens in de hand bestreed ze de eerste proletarische republiek (het Rusland van de sovjets). Ze verraadde schandelijk het aan de macht gekomen proletariaat (Hongarije). De sociaal-democratie sloot zich aan bij de imperialistische Volkerenbond (A.Thomas, Paul Boncour, Vandervelde) en ze schaarde zich vierkant achter de imperialistische voorstanders van slavernij in de kolonies (de Engelse 'Labour Party'). Ze steunde actief de meest reactionaire beulen van de arbeidersklasse (Bulgarije, Polen). Ze nam het initiatief tot imperialistische "militaire wetten" (Frankrijk). Ze verraadde de grote algemene staking van het Engels proletariaat en hielp de staking van de Engelse mijnwerkers onderdrukken. Ze hielp en helpt nog mee China en India te onderdrukken (Mac Donald regering). Ze voert propaganda voor de imperialistische Volkerenbond, de heraut van het kapitaal en de drijvende kracht van de strijd tegen de dictatuur van het proletariaat in de USSR (Kautsky, Hilferding).

De sociaal-democratie zet deze contrarevolutionaire politiek systematisch verder en ze doet dat via haar twee vleugels: de rechtse "vleugel", openlijk contrarevolutionair, onmisbaar in onderhandelingen en rechtstreeks verbonden met de burgerij, en de linkse "vleugel" waarmee ze de arbeiders bedreigt met een geraffineerde subtiliteit. De "linkse" sociaal-democratie gebruikt gretig het pacifistisch jargon en soms ook revolutionaire frasen, maar in werkelijkheid handelt ze rechtstreeks tegen de arbeiders, vooral op de meest kritieke ogenblikken (de "onafhankelijke" Engelsen en "links" in de Algemene Raad van de Trade Unions gedurende de algemene staking van 1926; Otto Bauer en Co gedurende de Weense opstand, enz.). Ze vormt als dusdanig de gevaarlijkste fractie van de sociaal-democratische partijen. In de arbeidersklasse dient ze de belangen van de burgerij en plaatst ze zich volledig op het terrein van klassencollaboratie en van een coalitie met de burgerij. De sociaal-democratie is op sommige ogenblikken verplicht om mee te doen met de oppositie en zelfs de verdediging te simuleren van de belangen van de proletarische klasse in haar economische strijd. Maar in feite doet ze dit om het vertrouwen te winnen van een deel van de arbeidersklasse en om haar permanente belangen te verraden. Schandelijk genoeg doet ze dat vooral tijdens de beslissende gevechten.

De essentiële rol van de sociaal-democratie bestaat er nu in de noodzakelijke eenheid te ondermijnen van de proletarische strijd in haar acties tegen het imperialisme. De sociaal-democratie verdeelt en splitst het rode eenheidsfront van de proletarische strijd tegen het kapitaal. Ze is ook de belangrijkste steun voor het imperialisme tegen de arbeidersklasse. Alle schakeringen van de internationale sociaal-democratie, de IIe Internationale en haar syndicaal filiaal, de Internationale Syndicale Federatie van Amsterdam, zijn zo reservetroepen geworden van de burgerlijke maatschappij, ze vormen haar sterkste verdedigingswal.

3. De crisis van het kapitalisme en het fascisme

Naast de sociaal-democratie, waarmee de burgerij de arbeidersbeweging onderdrukt of haar klassenbewustzijn in slaap wiegt, staat het fascisme op.

Het imperialistisch tijdperk, de verscherping van de klassenstrijd, en vooral na de imperialistische wereldoorlog, de toename van burgeroorlogen, hebben het bankroet van het parlementarisme versneld. Vandaar de “nieuwe” methoden en nieuwe regeringsvormen (“kleine kabinetten”, vorming van oligarchieën die in de coulissen werken, aftakeling en vervalsing van de “volksvertegenwoordiging”, beperkingen van de “democratische vrijheden”, die soms zelfs afgeschaft worden, enz.). Dit offensief van de reactionaire imperialistische burgerij neemt onder bepaalde historische omstandigheden de vorm aan van “fascisme”. Die voorwaarden zijn: onstabiele kapitalistische verhoudingen, het bestaan van belangrijke groepen sociaal gedeclasserde elementen, verarming van grote lagen van de kleinburgerij op het platteland en tenslotte de constante bedreiging van massa-acties van de werkers. Om een grotere stabiliteit, discipline en continuïteit van de macht te verzekeren, wordt de burgerij meer en meer gedwongen het parlementaire systeem te verlaten. Zij neemt dan haar toevlucht tot fascistische methodes, onafhankelijk van de verhoudingen en coalities tussen de partijen. Deze methode betekent directe dictatuur, ideologisch gecamoufleerd door “de nationale gedachte” en de “corporatistische” vertegenwoordiging (in feite gaat het om verscheidene groepen van de overheersende klassen). Ze buit het misnoegen uit van de kleinburgerij, de intellectuelen en andere sociale milieus, door een nogal speciale sociale demagogie (antisemitisme, deelaanvallen op het woerkerkapitaal, verontwaardiging tegen de “parlementaire kletsclub”). Het fascisme bedient zich ook van corruptie: het richt betaalde fascistische formaties op met een strenge hiërarchie, een partijapparaat en een corps van functionarissen. Het fascisme poogt zo binnen te dringen in arbeidersmilieus waar het de meest achtergebleven elementen rekruteert, hun ontevredenheid over de passiviteit van de sociaal-democratie uitbuit, enz. Het hoofddoel van het fascisme is de vernietiging van de revolutionaire voorhoede van de arbeiders, of met andere woorden van de communistische elementen van het proletariaat en haar kaders. Sociale demagogie gecombineerd met corruptie en witte terreur, verbonden met een zeer agressieve imperialistische buitenlandse politiek: dat zijn de karakteristieke eigenschappen van het fascisme. Gedurende de voor de burgerij meest kritieke ogenblikken neemt het fascisme zijn toevlucht tot holle antikapitalistische frasen. Het laat deze antikapitalistische speldenprikjes vlug achterwege en vanaf het ogenblik dat het stevig in het zadel zit, toont het zich als de terroristische dictatuur van het grootkapitaal.

De burgerij past zich aan aan de politieke conjunctuur. Zij gebruikt om beurten de methode van het fascisme en van coalitie met de sociaal-democratie. Deze laatste speelt zelf een fascistische rol in de meest kritieke ogenblikken voor het kapitalisme. De sociaal-democratie vertoont in haar ontwikkeling fascistische tendensen, wat er haar echter niet van weerhoudt om in andere politieke omstandigheden als oppositiepartij, de burgerlijke regering aan te klagen. De fascistische methoden en de coalitie met de sociaal-

democratie zijn ongebruikelijke methodes voor het “normale” kapitalisme en dat bewijst de algemene crisis van het regime. De burgerij wendt ze aan om de opgang van de revolutie te vertragen.

4. De tegenstellingen van de kapitalistische stabilisering en de onvermijdelijkheid van de revolutionaire val van het kapitalisme

De stabilisering van het kapitalisme werd gerealiseerd door de onverbiddelijke onderdrukking van de arbeidersklasse en een systematische verslechtering van haar levensomstandigheden. De hele ervaring van de naoorlogse periode bewijst dat zij slechts gedeeltelijk, tijdelijk en broos kan zijn.

De koortsachtige en schoksgewijze ontwikkeling van de techniek leidt in sommige landen tot een nieuwe technische revolutie. Het proces van concentratie en decentralisatie van kapitaal versnelt. Gigantische trusts, van “nationale” en internationale monopolies komen tot stand. De wederzijdse penetratie van trusts en staat vergroot terwijl de kapitalistische wereldeconomie blijft groeien. Dit alles kan echter de algemene crisis van het kapitalisme niet voorkomen. De verdeling van de wereldeconomie in een kapitalistisch en een socialistisch kamp, het krimpen van de afzetgebieden en de anti-imperialistische beweging in de kolonies verscherpen tot het uiterste alle tegenstellingen binnen het nieuwe naoorlogse kapitalisme. De technische vooruitgang zelf en de rationalisering van de industrie hebben echter een keerzijde. Men sluit en elimineert bedrijven en men beperkt de productie. De genadeloze en roofzuchtige uitbuiting van de arbeiders lopen uit op een chronische werkloosheid van nooit eerder geziene omvang. De absolute verslechtering van de levensomstandigheden van de arbeidersklasse wordt evident, zelfs in ontwikkelde kapitalistische landen. De groeiende concurrentie tussen de imperialistische landen, de voortdurende oorlogsdreiging en de intensere klassenstrijd betekenen een nieuwe en verhoogde ontwikkeling van de algemene crisis van het kapitalisme en de proletarische wereldrevolutie.

Na de eerste cyclus van imperialistische oorlogen (Wereldoorlog 1914-1918) en de overwinning van de arbeidersklasse in het oude tsaristisch rijk in oktober 1917, is de wereldeconomie verdeeld in twee diametraal tegengestelde kampen: de imperialistische staten en de dictatuur van het proletariaat in de USSR. De sociale structuur en de aard van de klasse aan de macht verschillen. Er bestaat een fundamentele tegenstelling van objectieven in de binnenlandse en buitenlandse politiek, zoals op het vlak van economie en cultuur. De ontwikkeling van de twee principieel verschillende systemen plaatsen de kapitalistische wereld op gewelddadige manier tegenover de zegevierende proletarische staat. Twee antagonistische systemen, het kapitalisme en het socialisme, botsen met elkaar in het kader van de vroeger eengemaakte wereldeconomie. De klassenstrijd waarin het proletariaat vroeger geen eigen staat had, beweegt zich nu op een enorme, echt universele schaal: de internationale arbeidersklasse heeft reeds haar staat en haar enige vaderland. Het bestaan van de Sovjet-Unie en de invloed die ze overal uitoefent waar de werkende massa's onderdrukt zijn, vormen het duidelijk bewijs van de diepe

crisis van het kapitalistisch wereldsysteem en van de uitbreiding en de verscherping van de klassenstrijd zonder voorga.

De kapitalistische wereld is onbekwaam om haar interne tegenstellingen te boven te komen. Het grootkapitaal doet nu pogingen om internationale organisaties op touw te zetten (de Volkerenbond). Het belangrijkste doel ervan bestaat erin de onstuitbare ontwikkeling van de revolutionaire crisis te vertragen en te verstikken door een blokkade en een oorlog tegen de Unie van Proletarische Republieken. Alle krachten van het revolutionair proletariaat en van de onderdrukte koloniale massa's scharen zich tezelfdertijd rond de USSR. Tegenover de wereldcoalitie van het Kapitaal, broos en van binnenuit aangetast, maar tot de tanden gewapend, vormen zij de eengemaakte wereldcoalitie van de Arbeid. Een nieuwe fundamentele tegenstelling van een historische en mondiale omvang en betekenis is te voorschijn gekomen met de eerste cyclus van imperialistische oorlogen: het gaat om de tegenstelling tussen de USSR en de kapitalistische wereld.

De antagonismen hebben zich ook verscherpt in de kapitalistische sector van de wereldeconomie. De verplaatsing van het economisch centrum van de wereld naar de Verenigde Staten van Amerika, de verandering van de "Dollar Republiek" in werelduitbuiters, veroorzaken een gespannen relatie tussen de Verenigde Staten en het Europees kapitalisme, dat van Groot-Brittannië in de eerste plaats. Het conflict tussen het grootste land van de oude imperialistische en conservatieve landen, Groot-Brittannië en het grootste land van het nieuwe imperialisme, dat er reeds in geslaagd is de wereldhegemonie te verwerven, de Verenigde Staten, wordt de as van wereldconflicten tussen de staten van het financierskapitaal. Duitsland, fel bedrogen door het verdrag van Versailles, heeft zich economisch hersteld, en treedt opnieuw de arena van de imperialistische politiek binnen. Het verschijnt terug op de wereldmarkt als een ernstige concurrent. Rond de Stille Oceaan vergroten de tegenstellingen waarvan het Amerikaans-Japans conflict de centrale as uitmaakt. Parallel met deze fundamentele tegenstellingen, ontwikkelen er zich ook belangenconflicten tussen instabiele en wisselende groepen van staten. De imperialistische reuzen en hun coalities herleiden de staten van tweede rangorde tot een bijrol.

De productiecapaciteit van het industrieel apparaat van het wereldkapitalisme neemt toe. De Europese binnenlandse markten krimpen ineen door de oorlog en de verdwijning van de Sovjet-Unie uit de zuivere kapitalistische handelstransacties. Deze feiten, tezamen met de extreme monopolisering van de belangrijkste bronnen van grond- en brandstoffen, ontwikkelen de conflicten tussen kapitalistische staten. De "vreedzame" strijd voor petroleum, rubber, katoen, steenkool, metalen en voor een herverdeling van de afzetmarkten en sferen voor kapitaalsinvesteringen, leiden onvermijdelijk naar een nieuwe wereldoorlog die nog verwoestender zal zijn omdat de oorlogstechniek een waanzinnige ontwikkeling kent.

De tegenstellingen tussen de moederlanden en de kolonies en semi-kolonies groeien eveneens. De lichte verzwakking van het Europees imperialisme door de oorlog, de ontwikkeling van het kapitalisme in de kolonies, de invloed van de sovjetrevolutie, en de middelpuntvliedende tendensen binnen de grootste koloniale zeevat, Groot-Brittannië (Canada, Australië, Zuid-Afrika) hebben opstanden bespoedigd in de kolonies en semi-kolonies. De grote Chinese revolutie die honderden miljoenen Chinezen in beweging heeft gebracht opent een nieuwe, enorme bres in het imperialistisch systeem. De voortdurende revolutionaire agitatie van honderden miljoenen Indische arbeiders en boeren bedreigen de overheersing van Groot-Brittannië, de citadel van het wereldimperialisme. De groeiende vijandigheid tegen het machtig imperialisme van de Verenigde Staten in Zuid-Amerika wordt een drijvende kracht tegen het Noord-Amerikaans kapitaal. De revolutionaire beweging in de kolonies strijdt tegen het imperialisme. De overgrote meerderheid van de wereldbevolking is nog altijd onderworpen aan de financiële en kapitalistische oligarchie van enkele imperialistische "grote mogendheden". Al deze feiten duiden op een diepe, algemene crisis van het kapitalistisch systeem. Maar ook in Europa, waar het imperialisme kleine naties onder haar ijzeren knoet houdt, is het nationale vraagstuk een factor die interne tegenstellingen van het kapitalisme verscherpt.

De revolutionaire crisis rijpt ten slotte onweerstaanbaar in de imperialistische centra zelf. Het offensief van de burgerij tegen de arbeidersklasse, tegen haar levensniveau, tegen haar organisaties en politieke rechten en de toename van de witte terreur veroorzaakt een groeiende weerstand van de brede proletarische massa's en een verscherpte klassenstrijd tussen het proletariaat en het kapitaal. De grandioze strijd tussen Arbeid en Kapitaal, de groeiende radicalisering van de massa's, de stijgende invloed en autoriteit van de communistische partijen, de immense beweging van sympathie onder de arbeidersmassa's voor het land van de proletarische dictatuur wijzen op een nakend, nieuw revolutionair elan in de grote imperialistische moederlanden.

Het imperialistisch wereldsysteem en de gedeeltelijke stabilisering van het kapitalisme worden zo langs verscheidene kanten ondermijnd: door inter-imperialistische tegenstellingen en conflicten, door de strijd van vele koloniale volkeren en door het revolutionaire proletariaat in de moederlanden, door dictatuur van het proletariaat in de USSR dat de leiding heeft over de revolutionaire wereldbeweging. De internationale revolutie is in opmars.

Het imperialisme groepeerd zijn krachten tegen de revolutie. Koloniale expedities, een nieuwe wereldoorlog, een campagne tegen de USSR, staan op de dagorde. De ontketening van alle krachten van de wereldrevolutie en de onafwendbare val van het kapitalisme zullen er onvermijdelijk uit voortvloeien.

III. Het wereldcommunisme is het einddoel van de Communistische Internationale

De kapitalistische wereldeconomie vervangen door het systeem van het wereldcommunisme, dat is het doel dat de Communistische Internationale nastreeft. De hele geschiedenis toont dat de communistische maatschappij de enige uitweg is voor de mensheid. Alleen zij zal de tegenstellingen van het kapitalistisch systeem die de mensheid bedreigen met ontarding en ondergang, uit de weg kunnen ruimen.

De communistische maatschappij zal de verdeling van de maatschappij in klassen afschaffen. Zij zal met andere woorden, tezamen met de anarchie in de productie, alle aspecten en alle vormen van uitbuiting en onderdrukking van de mens door de mens opheffen. Er zal geen klassenstrijd meer zijn, maar alleen nog maar leden van een en dezelfde wereldgemeenschap van de arbeid. Voor de eerste keer in de geschiedenis zal de mensheid haar lot in eigen handen nemen. In plaats van ontelbare mensen en immense rijkdommen te vernietigen zal de mensheid, om haar eigen collectieve macht te ontwikkelen en te vergroten, al haar energie besteden aan de strijd tegen de natuurkrachten.

De privé-eigendom van de productiemiddelen zal afgeschaft worden en veranderd in collectieve eigendom. Het communistisch wereldsysteem zal de basiswetten van de wereldmarkt en de concurrentie, van het blind sociaal productieproces vervangen door de bewuste en overlegde organisatie - gebaseerd op een totaalplan – die ernaar streeft de snel stijgende maatschappelijke behoeften te voldoen. De vernietigende crisissen en de nog meer verwoestende oorlogen zullen verdwijnen samen met de anarchistische productie en de concurrentie. Het communisme zal de geweldige verspilling van productiekrachten en de krampachtige ontwikkeling van de maatschappij vervangen door een systematisch gebruik van alle materiële bronnen van de maatschappij. Er komt een pijnloze economische ontwikkeling gebaseerd op de onbeperkte, harmonieuze en snelle ontwikkeling van de productiekrachten.

De afschaffing van klassen en van privé-bezit schakelt de uitbuiting van de mens door de mens uit. Arbeid wordt niet meer verricht in het voordeel van de klassenvijand en wordt meer dan alleen maar een middel om te overleven; arbeiden wordt een primordiale en vitale behoefte. Armoede, economische ongelijkheid, de miserie van onderdrukte klassen, het ellendig levensniveau zullen verdwijnen. De hiërarchie van de mensen in de arbeidsverdeling en de tegenstelling tussen intellectuele en fysische arbeid zullen verdwijnen, juist zoals alle sporen van sociale ongelijkheid tussen de geslachten. De organen van klassenoverheersing, de staatsmacht in de eerste plaats, zullen tezeldertijd ophouden te bestaan. De staat, de incarnatie van de klassenoverheersing, zal sterven naargelang de klassen en alle vormen van onderdrukking zullen verdwijnen.

De verdwijning van de klassen gaat vergezeld van de afschaffing van elk monopolie in het onderwijs. De cultuur wordt het patrimonium van iedereen en de oude klassenfilosofieën zullen de plaats ruinen voor een wetenschappelijk, materialistisch wereldbeeld. Elke overheersing van de mens door de mens wordt zo onmogelijk.

Ongemeen veel sociale keuzen zullen mogelijk worden voor een harmonieuze ontwikkeling van alle menselijk potentieel.

De snelle ontwikkeling van de productiekrachten zal op geen enkele sociale hinderpaal botsen. Privé-eigendom van de productiemiddelen en winstbejag zullen verdwijnen. De kunstmatig in stand gehouden onwetendheid van de massa's, hun armoede die een rem vormt op de technische vooruitgang in een kapitalistische maatschappij en ongehoorde onproductieve uitgaven zullen niet meer voorkomen in een communistische maatschappij. De natuurlijke bronnen en productieomstandigheden in de verscheidene delen van de wereld zullen zo rationeel mogelijk aangewend worden. De tegenstelling tussen de steden en het platteland zal opgeheven worden (tegenstelling die gebaseerd is op de achterstand van de landbouw op de industrie en op haar lager technisch niveau in vergelijking met de industrie). Er komt een innige eenheid van wetenschap en techniek, van onderzoek en praktische toepassingen op de breedst mogelijke sociale schaal. Het wetenschappelijk werk wordt gerationaliseerd en de meest geperfectioneerde statistische methodes toegepast. De economie wordt gereguleerd volgens een eenheidsplan. De snelle toename van de sociale behoeften vormen de krachtige motor van het hele systeem. Dit alles verzekert een maximaal rendement aan de collectieve arbeid en maakt op zijn beurt menselijke energie vrij voor de grootste opbloei van wetenschap en kunsten.

De ontwikkeling van de productiekrachten in de communistische wereldmaatschappij zal het mogelijk maken om het welzijn van de hele mensheid te verhogen en om de tijd besteed aan de materiële productie tot een minimum terug te brengen. Ze zal zo een culturele bloei meebrengen die tot nog toe ongekend was in de geschiedenis. Deze nieuwe cultuur van de mensheid, voor de eerste keer eengemaakt - alle staatsgrenzen zullen immers verdwijnen - zal, in tegenstelling tot het kapitalisme, steunen op duidelijke en heldere verhoudingen onder de mensen. Ze zal ook eens en voor altijd alle mystiek, godsdiensten, vooroordelen en bijgeloof begraven. Ze zal een krachtige impuls geven aan de ontwikkeling van de wetenschappelijke kennis die door geen enkele hinderpaal meer zal gehinderd worden.

In de hoogste fase van het wereldcommunisme zal de communistische maatschappij zich ontwikkelen op haar eigen grondslagen. De harmonieuze ontwikkeling van de mensen zal vergezeld gaan van een buitengewone groei van de productiekrachten. Deze maatschappij zal in haar vaandel het motto dragen: "Van ieder volgens zijn capaciteiten, voor ieder volgens zijn behoeften!" Dit veronderstelt echter als voorafgaande historische voorwaarde een lagere ontwikkelingsfase, namelijk het socialisme. De communistische maatschappij is dan nog maar pas voortgekomen uit de kapitalistische en heeft ze verlaten, in ieder opzicht beladen met de kwalen van de oude maatschappij op het economisch, moreel en intellectueel vlak. De productiekrachten van het socialisme zijn nog niet voldoende ontwikkeld om de verdeling van de vruchten van de arbeid te organiseren volgens ieders behoeften. Ze worden verdeeld volgens het werk. De arbeidsverdeling, de toewijzing van bepaalde speciale functies aan sommige groepen van personen blijft nog bestaan. De tegenstelling tussen de intellectuele en de fysieke

arbeid is nog altijd niet definitief afgeschaft. Alhoewel de klassen afgeschaft zijn, blijven er resten van de oude verdeling van de maatschappij intact, en ook overblijfselen van de oude macht, van de vroegere onderdrukking, van het recht van weleer. Er bestaan nog achterhaalde restanten van ongelijkheid. De tegenstelling tussen de stad en het platteland is nog niet opgeheven. Maar geen enkele sociale kracht ondersteunt, noch verdedigt deze overblijfselen van de oude maatschappij. Ze zijn gebonden aan een zeker ontwikkelingsniveau van de productiekrachten. Ze zullen geleidelijk aan verdwijnen naarmate de mensheid, bevrijd van de kapitalistische ketenen, in staat zal zijn de natuurkrachten te bedwingen en zichzelf zal heropvoeden in de geest van het communisme. Alleen dan zal ze kunnen overstappen van het socialisme naar het integraal communisme.

IV. De periode van overgang van het kapitalisme naar het socialisme en de dictatuur van het proletariaat

1. De overgangperiode en de verovering van de macht door het proletariaat

Tussen de kapitalistische maatschappij en de communistische maatschappij ligt een periode van revolutionaire omvorming, waarmee een periode van politieke overgang overeenstemt waarin de staat alleen maar een revolutionaire dictatuur van het proletariaat kan zijn. De overgang van de wereldwijde dictatuur van het imperialisme naar de wereldwijde dictatuur van het proletariaat omvat een lange periode van strijd, van terugval en van overwinningen van het proletariaat, een periode van aanhoudende crisis van het kapitalistische systeem en van groei van de socialistische revoluties. Het gaat om een periode van burgeroorlogen van het proletariaat tegen de burgerij, van nationale oorlogen en van koloniale opstanden, die, hoewel zelf geen socialistische bewegingen van het revolutionaire proletariaat, objectief toch wezenlijke bestanddelen zijn van de proletarische wereldrevolutie, omdat ze de imperialistische overheersing doen wankelen. In die periode bestaan naast elkaar, in de schoot van de wereldeconomie, het kapitalistische en het socialistische sociale en economische systeem met hun "vreedzame" verhoudingen en hun gewapende botsingen. De socialistische sovjetstaten vormen bonden en de imperialisten voeren er oorlogen tegen. In die periode ontstaat een alsmaar nauwere verbondenheid tussen de sovjetstaten en de koloniale volkeren.

De ongelijkheid in de economische en politieke ontwikkeling is een absolute wet van het kapitalisme. Die ongelijkheid wordt nog duidelijker en scherper in het imperialistisch tijdperk. Daarom kan de internationale proletarische revolutie niet beschouwd worden als één enkele actie, overal op hetzelfde ogenblik. Het socialisme kan dus eerst in enkele kapitalistische landen overwinnen, ja zelfs in één land alleen. Maar elke overwinning van het proletariaat verbreedt de basis van de wereldrevolutie en verergert bijgevolg de algemene crisis van het kapitalisme. Het geheel van het kapitalistische systeem gaat zo onvermijdelijk zijn definitief bankroet tegemoet. De dictatuur van het financierskapitaal bezwijkt en ruimt de plaats in voor de dictatuur van het proletariaat.

De burgerlijke revoluties bestonden in de politieke bevrijding van een systeem van productieverhoudingen, dat in de economie al de overhand had, en de overdracht van de macht van één klasse van uitbuiters naar een andere. De proletarische revolutie daarentegen betekent de gewelddadige interventie van het proletariaat in het eigendomsstelsel van de burgerlijke maatschappij, de onteigening van de uitbuitende klassen, en de overdracht van de macht aan een klasse die zich tot fundamenteel doel stelt de hele maatschappij op een nieuwe economische basis in te richten en elke uitbuiting van de mens door de mens uit te schakelen. De burgerlijke revoluties deden er eeuwen over om de politieke heerschappij van de feodale adel in de hele wereld te vernietigen met opeenvolgende revoluties. De internationale proletarische revolutie zal, ook al gebeurt ze niet in één enkele actie en al strekt ze zich uit over een heel tijdperk, haar taak toch sneller kunnen volbrengen, dank zij de nauwere verbondenheid tussen de landen. Pas na de volledige overwinning van het proletariaat in de wereld en de versteviging van zijn wereldwijde macht, zal er een lang tijdperk volgen van intense opbouw van de socialistische wereldeconomie.

De verovering van de macht door het proletariaat vormt de voorafgaande voorwaarde voor de groei van de socialistische krachten van de economie en van de culturele ontwikkeling van het proletariaat. Terwijl het zichzelf bewust omvormt, wordt het proletariaat de leidende kracht van de maatschappij in alle domeinen van het leven. Het trekt in dat proces van maatschappelijke omvorming de andere klassen met zich mee en eeft daardoor zelfs het terrein voor de verdwijning van de klassen.

In de strijd voor de dictatuur van het proletariaat en voor de daaropvolgende omvorming van het maatschappelijk stelsel krijgt de eenheid van arbeiders en boeren, de basis van de dictatuur van het proletariaat, tot stand gebracht onder de ideologische en politieke leiding van de proletariërs, een georganiseerde vorm tegenover het blok van grootgrondbezitters en kapitalisten.

De overgangperiode wordt, in zijn geheel genomen, gekenmerkt door de onverbiddelijke onderdrukking van de weerstand van de uitbuiters, door de organisatie van de socialistische opbouw, door de massale heropvoeding van de mensen in de geest van het socialisme en door de geleidelijke vernietiging van de sociale klassen. Juist doorheen het volbrengen van haar grote historische taken begint de maatschappij van de overgangperiode zich om te vormen tot een communistische maatschappij.

Zo is de wereldwijde dictatuur van het proletariaat de voorafgaande en noodzakelijke voorwaarde voor de overgang van de kapitalistische wereldeconomie naar de socialistische economie. Die dictatuur kan maar ingesteld worden door de overwinning van het socialisme in verschillende landen of groepen van landen. Daarbij verenigen de nieuwe proletarische republieken zich door federale banden met hun voorgangers en het netwerk van deze federale verbonden breidt zich uit en omvat de kolonies die zich van het imperialistische juk bevrijd hebben. Uiteindelijk vormen ze samen de Wereldunie van

de socialistische sovjetrepublieken en brengen ze de eenheid van de mensheid tot stand onder de internationale leiding van het als staat georganiseerde proletariaat.

De verovering van de macht door het proletariaat is geen vreedzame “verovering” van de kant en klare burgerlijke staatsmachine door een parlementaire meerderheid. De burgerij gebruikt alle middelen van dwang en terreur om haar door roof verworven bezit en zijn politieke heerschappij te verdedigen en te versterken. Net zoals voorheen de feodale adel, kan ze haar historische plaats niet afstaan aan een nieuwe klasse zonder er een verbeterde en wanhopige weerstand tegen te bieden. Het geweld van de burgerij kan dus alleen maar gebroken worden door het onverzoenlijke geweld van het proletariaat. De verovering van de macht door het proletariaat bestaat uit de gewelddadige vernietiging van de macht van de burgerij, de ontmanteling van het kapitalistische staatsapparaat (burgerlijk leger, politie, bureaucratistische hiërarchie, rechtbanken, parlement, enz.). Zij worden vervangen door de nieuwe organen van de proletarische macht, die voor alles onderdrukkinginstrumenten zijn, bestemd om de weerstand van de uitbuiters te breken.

2. De dictatuur van het proletariaat en zijn sovjetvorm

De ervaring van de Russische Oktoberrevolutie in 1917 en van de Hongaarse revolutie die de ervaring van de Commune van Parijs van 1871 oneindig hebben uitgebreid, heeft aangetoond welke vorm van proletarische macht het meeste aan haar doel beantwoordt. De sovjetstaat is dat nieuwe staatstype. Hij verschilt principieel van de burgerlijke staat, niet alleen door zijn klassennatuur, maar ook door zijn interne structuur. Dat staatstype, rechtstreeks ontstaan uit de grote massabeweging van de massa's, verzekert hen van een maximale activiteit en biedt hen bijgevolg de meeste garanties voor een definitieve overwinning.

De staat van het sovjettype verwezenlijkt een hogere vorm van democratie, de proletarische democratie. Hij staat lijnrecht tegenover de burgerlijke democratie, een versluierde vorm van de dictatuur van de burgerij. De sovjetstaat is de dictatuur van het proletariaat. De arbeidersklasse heeft er het monopolie van de macht. In tegenstelling tot de burgerlijke democratie verkondigt hij onomwonden zijn klassen karakter en stelt hij zich openlijk tot doel de weerstand van de uitbuiters neer te slaan in het belang van de overgrote meerderheid van de bevolking. Zijn klassenvijanden ontzegt hij politieke rechten en hij kan onder bijzondere historische voorwaarden aan het proletariaat tijdelijke voorrechten toekennen, om het te versterken in zijn leidende rol tegenover de kleinburgerlijke, eindeloos versnipperde, boerenstand. Hij ontwapent zijn klassenvijanden, breekt hun weerstand en beschouwt de afschaffing van hun politieke rechten en een zekere beperking van hun vrijheid als tijdelijke maatregelen, bedoeld om de pogingen van de uitbuiters om hun voorrechten te verdedigen of te herstellen, neer te slaan. Hij schrijft in zijn vaandel dat het proletariaat de macht in handen houdt. Niet om die te vereeuwigen, niet om die te gebruiken voor zijn eigen enge corporatistische en beroepsbelangen, maar met de bedoeling de achtergebleven en versnipperde massa's van het proletariaat en van het half-proletariaat op het platteland steeds meer te

groeperen en om de landarbeiders met de verst gevorderde arbeiders te verenigen. Tegelijk ruimt deze staat stap voor stap en systematisch elke verdeling van de maatschappij in klassen op.

Als vorm van eenmaking en van algemene organisatie van de massa's onder het bestuur van het proletariaat, betrekken de sovjets daadwerkelijk de grootste massa's van de arbeiders, van de boeren en van alle werkers in de strijd, in de opbouw van het socialisme en in het beheer van de staat. Ze steunen in al hun werk op de massaorganisaties van de arbeidersklasse en ze brengen een brede democratie onder de werkers tot stand. Ze staan dicht bij de massa's als om 't even welke andere machtsvorm. Het recht om nieuwe verkiezingen uit te schrijven en verkozenen af te zetten. De eenheid van de uitvoerende macht en van de wetgevende macht, de verkiezingen op basis van de onderneming (fabriek, atelier, enz.) en niet van territoriale kiesdistricten, vormen evenzeer factoren die aan het proletariaat en aan de grote massa's van de werkers die onder zijn invloed staan, een systematische, constante en actieve deelneming verzekeren in alle openbare, economische, politieke, militaire en culturele aangelegenheden. Daardoor trekken ze een diepe scheidingslijn tussen de burgerlijke parlementaire republiek en de sovjetdictatuur van het proletariaat.

De burgerlijke democratie berust met zijn zuiver formele gelijkheid van de burgers voor de wet op een flagrante klassenongelijkheid op materieel en economisch vlak. De burgerlijke democratie is niet neutraal. Zij versterkt de positie van de kapitalistenklasse en van de grootgrondbezitters als enige en onaantastbare bezitter van de belangrijkste productiemiddelen. En precies daardoor maakt ze voor de uitgebuite klassen, en in de eerste plaats voor het proletariaat, van de zuiver formele gelijkheid voor de wet, van de democratische rechten en vrijheden (die in de praktijk trouwens systematisch aan banden gelegd worden) een juridisch waanbeeld en bijgevolg een instrument van misleiding en verknechting van de massa's. De voorgewende democratie drukt de politieke heerschappij van de burgerij uit en is daarom een kapitalistische democratie. Als de sovjetstaat de productiemiddelen afneemt van de uitbuitende klasse en het alleenrecht erover in de handen van het proletariaat als leidinggevende klasse legt, dan garandeert zij in de eerste plaats de materiële omstandigheden om de rechten van de arbeidersklasse en van de werkers in het algemeen te verwezenlijken. Hij garandeert hun bezit van de openbare installaties en gebouwen, van de drukkerijen, van de transportmiddelen, enz.

Op het vlak van de politiek en algemene rechten maakt de sovjetstaat, door de vijanden van het volk en de uitbuiters die rechten te onthouden, voor het eerst volledig komaf met de ongelijkheid onder de burgers. In uitbuitingssystemen is deze ongelijkheid gebaseerd op de verschillen in geslacht, godsdienst en nationaliteit. Hij verwezenlijkt op dat terrein een gelijkheid die in geen enkel burgerlijk land bestaat. De dictatuur van het proletariaat bouwde consequent de materiële basis op waarop die gelijkheid tot stand komt. Dat verklaart de maatregelen voor de emancipatie van de vrouw, voor de industrialisering van de oude koloniën, enz.

Op die manier is de sovjetdemocratie een proletarische democratie, een democratie van de werkende massa's, een democratie gericht tegen de uitbuiters.

De sovjetstaat ontwapent de burgerij volledig en concentreert alle wapens in de handen van het proletariaat. Hij is staat van het bewapende proletariaat. De organisatie van de gewapende krachten berust er op het klassenbeginsel, waaraan het hele regime van de dictatuur van het proletariaat zijn inspiratie ontleent. Het verzekert de leidende rol van het industriële proletariaat. Deze organisatie, gesteund op de revolutionaire discipline, en samen met de deelname van de soldaten van het Rode Leger en de matrozen van de Rode Vloot aan het bestuur van het land en aan de opbouw van het socialisme, legt nauwe en blijvende banden met de werkende massa's.

3. De dictatuur van het proletariaat en de onteigening van de onteigenaars

Het zegevierende proletariaat maakt van de verworven macht gebruik als van een instrument voor economische revolutie, dat wil zeggen voor de revolutionaire omvorming van het regime van kapitalistische eigendom tot een regime van socialistische productie. Het uitgangspunt van deze diepgaande economische revolutie ligt in de onteigening van de grootgrondbezitters en van de kapitalisten, dus in de omvorming van het monopolistisch bezit van de burgerij in eigendom van de proletarische staat.

De Communistische Internationale wijst op dat vlak aan de dictatuur van het proletariaat de volgende fundamentele taken toe.

A. Industrie, transport, P.T.T.

a. Inbeslagname en proletarische nationalisering van alle grote industriële ondernemingen (fabrieken, ateliers, mijnen, elektrische centrales) in handen van het privé-kapitaal; overdracht van alle openbare bedrijven van de staat en van de gemeentebesturen aan de sovjets.

b. Inbeslagname en proletarische nationalisering van het spoor-, weg, en scheepvaarttransport in handen van het privé-kapitaal, van het luchttransport (luchtvloot voor handels- en personenvervoer); overdracht van alle transportmiddelen van de staat en van de gemeentebesturen aan de sovjets.

c. Inbeslagname en proletarische nationalisering van de communicatiemiddelen (telegraaf, telefoon, radio) in handen van het privé-kapitaal; overdracht van al die diensten van de staat en van de gemeentebesturen aan de sovjets, enz.

d. Organisatie van het arbeidersbeheer in de industrie. Oprichting van regeringsorganismen voor beheer met directe deelneming van de vakbonden, terwijl aan de comités van fabrieken en ateliers een gelijkwaardige rol verzekerd wordt.

e. De industriële activiteit moet aangepast worden aan de noden van de grote massa's van de werkers. De industrietakken die produceren voor de consumptie voor de oude leidende klassen (luxeartikelen, enz.) moeten gereorganiseerd worden. De industrietakken die de uitbouw van de landbouw bevorderen, moeten gestimuleerd worden, zodat de band met de plattelandsindustrie steviger wordt, de vooruitgang van de staatslandbouw verzekerd wordt en de ontwikkeling van de nationale economie in 't algemeen versneld.

B. Landbouw

a. Inbeslagname en proletarische nationalisering van het grootgrondbezit in de steden en in de landelijke gebieden (privé-eigendommen, eigendommen van de Kerk, de kloosters, enz.); overdracht van de gronden van de staat en van de gemeentebesturen aan de sovjets, daarbij inbegrepen bossen, ondergrond, waters, enz.; daarna nationalisering van alle grond.

b. Inbeslagname van alle goederen die bij de uitrusting van het grootgrondbezit horen (gebouwen, werktuigen en allerlei toebehoren, vee, bedrijven voor verwerking van landbouwproducten, grote meelfabrieken, kaasfabrieken, melkerijen, drogerijen, enz.).

c. Overdracht van de grote domeinen en meer in 't bijzonder die met een groot economisch belang of die voor de organen van de dictatuur van het proletariaat kunnen dienen als modelbedrijven; het opzetten van sovjetlandbouwbedrijven.

d. Een deel van de aangeslagen oude grondeigendommen en van andere gronden – vooral van diegene die gepacht werden door de boeren en gebruikt werden om hen economisch te knechten – zal terug in gebruik gegeven worden aan de boeren (aan de arme en een deel aan de middelboeren). Het deel van gronden dat aan de boeren wordt overgedragen, wordt bepaald door de behoeften van de economie en door de noodzaak de boeren te neutraliseren en hen te verbinden met het proletariaat; het wisselt dus volgens de omstandigheden.

e. Verbod op de verkoop en de aankoop van gronden om de grond in handen van de boeren te houden en te beletten dat de kapitalisten, speculanten, enz. hem inpalmen; krachtdadige onderdrukking van elke inbreuk op deze wet.

f. Strijd tegen de woeker. Nietigverklaring van verslavingscontracten. Nietigverklaring van de schulden van de uitgebuite boeren. Vrijstelling van belasting voor de armste boeren, enz.

g. Een ruim geheel van overheidsmaatregelen om de productiekrachten in de landbouw vooruit te brengen; ontwikkeling van de elektrificatie in de landelijke gebieden; fabricatie van tractoren, productie van chemische meststoffen en geselecteerd zaaigoed; het

fokken van rasvee in de sovjetdomeinen; een uitgebreide organisatie van het landbouwkrediet voor de verbetering van de grond, enz.

h. Algemene en financiële ondersteuning van de landbouwcoöperatieve en van alle vormen van collectieve productie op het platteland (verenigingen, gemeenten, enz.). Systematische propaganda voor de landbouwcoöperatie (verkoop-, bevoorradings-, kredietcoöperatie) op basis van het initiatief en de activiteit van de boerenmassa's: propaganda voor de overgang naar de grootschalige landbouwproductie. Door haar onbetwistbare technische en economische superioriteit en door haar grote onmiddellijke economische voordelen, biedt zij voor de brede massa's werkende boeren de meest toegankelijke weg naar het socialisme.

C. Handel en krediet

a. Proletarische nationalisering van de privé-banken (teruggave aan de proletarische staat van alle goudreserves, waardebewijzen, deposito's, enz.) en overdracht van de nationale, gemeentelijke, en andere banken aan de proletarische staat.

b. Centralisatie van alle bankoperaties en onderbrenging van alle grote genationaliseerde banken onder de centrale staatsbank.

c. Nationalisering en overdracht aan de organen van de sovjetstaat van de groothandel en van de grote ondernemingen uit detailhandel (pakhuizen, kranen, winkels, goederenstocks, enz.).

d. Aanmoediging met alle middelen van de verbruikcoöperatie; zij wordt beschouwd als een uiterst belangrijk, wezenlijk deel van het herverdelingsapparaat; éénmaking van het werksysteem van de coöperatie en actieve deelname van de massa's bij de uitbouw ervan.

e. Monopolie van de buitenlandse handel.

f. Annulering van de staatsschulden aan de buitenlandse en nationale kapitalisten.

D. Bescherming van de arbeid en de levensomstandigheden van de werkers

a. Verkorting van de werkdag tot zeven uur – zes uur in de ongezonde industrieën. Verdere verkorting van de werkdag en overschakeling naar de vijfdaagse week in de landen met een ontwikkelde productie. De duur van de werkdag moet verminderen overeenkomstig de vermeerdering van het arbeidsrendement.

b. Als algemene regel geldt een verbod op nachtarbeid voor vrouwen en voor vrouwenarbeid in ongezonde industrieën. Verbod op kinderarbeid. Verbod op overuren.

c. Verkorting van de arbeidsdag voor jongeren (maximum zesurendag voor adolescenten tot 18 jaar). Socialistische reorganisatie van de arbeid door jongeren zodat materiële productie samengaat met algemene en politieke vorming.

d. Alle soorten van sociale verzekeringen (invaliditeit, ouderdom, ongevallen, werkloosheid, enz.) op staatskosten (op kosten van het patronaat, in de mate dat er privé-ondernemingen overblijven). Volledig zelfstandig beheer door de verzekerden.

e. Uitgebreide maatregelen voor sociale hygiëne, gratis medische bijstand, strijd tegen sociale ziektes (alcoholisme, venerische ziekten, tuberculose).

f. Sociale gelijkheid van beide geslachten voor de wet en in de praktijk. Radicale omvorming van de huwelijks- en familiale wetgeving. Erkenning van het moederschap als sociale functie. Bescherming van het moederschap en van het kind. Eerste maatregelen om in het onderhoud en de opvoeding van de kinderen en de jeugd door de gemeenschap (kribben, kleuterscholen en kindertehuizen, enz.) te voorzien. Oprichting van instellingen die moeten toelaten om geleidelijk het huishoudelijk werk terug te dringen (openbare restaurants en wasserijen). Op het vlak van de algemene cultuur systematische strijd tegen de ideologie en de tradities die de vrouw verknechten.

E. Huisvesting

a. Inbeslagname van het grote immobiliënbezit.

b. Overdracht van de in beslag genomen gebouwen aan de plaatselijke sovjets, die voor het beheer ervan zullen instaan.

c. Vestiging van de arbeiders in de bourgeoiswijken.

d. Belangrijke privé- en openbare gebouwen en paleizen worden ter beschikking gesteld aan de arbeidersorganisaties.

e. Uitvoering van een grootschalig programma voor woningbouw.

F. Het nationale en het koloniale vraagstuk

a. Erkenning voor alle nationaliteiten, zonder onderscheid van ras, van het recht op vrije zelfbeschikking, tot en met het recht om onafhankelijke staten te vormen.

b. Vrijwillige vereniging en centralisering van de militaire en economische krachten van alle van het kapitalisme bevrijde volkeren voor de strijd tegen het imperialisme en voor de opbouw van een socialistische economie.

c. Met alle middelen krachtadig strijden tegen elke inkringing of beperking van de rechten van om 't even welk volk, welke nationaliteit of welk ras. Volledige gelijkheid van naties en rassen.

d. Inzetten van alle krachten en alle middelen van de sovjetstaat voor gewaarborgde ontwikkeling en ondersteuning van de nationale cultuur van de van het kapitalisme bevrijde naties. Een volgehouden proletarische politiek streeft ernaar om die culturen inhoudelijk te ontwikkelen.

e. Uitgebreide hulp voor de economische, politieke, en culturele ontwikkeling van de voorheen onderdrukte "gebieden" en "kolonies" om stevige fundamenten te leggen voor feitelijke en volledige nationale gelijkheid.

f. Strijd tegen alle overblijfselen van chauvinisme, nationale haatgevoelens, racistische vooroordelen en van alle andere producten van de feodale en kapitalistische barbarij.

G. Ideologische beïnvloedingsmiddelen

a. Nationalisering van de drukkerijen.

b. Monopolie op kranten en uitgeverijen.

c. Nationalisering van de grote filmbedrijven, schouwburgen, enz.

d. Gebruik van de genationaliseerde "intellectuele productiemiddelen" voor brede algemene en politieke opvoeding van de werkers en de ontwikkeling van een nieuwe socialistische cultuur op een proletarische klassenbasis.

4. De grondslagen van de economische politiek van de dictatuur van het proletariaat

Wij moeten de volgende regels in overweging nemen bij de vervulling van de verschillende taken van de dictatuur van het proletariaat.

1. De volledige vernietiging van de privé grondbezit en zijn nationalisering kunnen niet onmiddellijk plaats vinden in de verst gevorderde kapitalistische landen waar het principe van het privé-bezit diep wortel geschoten heeft bij de brede boerenmassa's. De nationalisering van de grond kan in die landen maar stap voor stap via verschillende overgangsmaatregelen verwezenlijkt worden.

2. De nationalisering van de productie moet in algemene regel niet worden uitgebreid naar de kleine en middelgrote bedrijven (boeren, ambachtslui, kleine en middelgrote handelaars, enz.). Ten eerste omdat het proletariaat een nauwkeurig onderscheid moet maken tussen enerzijds het op eigen arbeid berustend bezit van de eenvoudige warenproducent, die beetje bij beetje op de weg naar het socialisme gezet kan en moet worden, en aan de andere kant het bezit van de kapitalist die anderen uitbuit. Het

uitschakelen van dat bezit is trouwens onontbeerlijke voor elke opbouw van het socialisme.

Ten tweede omdat het aan de macht gekomen proletariaat, vooral tijdens de eerste fasen van de dictatuur, niet genoeg organisatiekracht heeft om het kapitalisme te vernietigen en tegelijkertijd de individuele productie-eenheden – kleine en middelgrote – op een nieuwe socialistische grondslag te organiseren. Deze kleine individuele bedrijven (vooral de boerenbedrijven) zullen zich maar beetje bij beetje laten meetrokken op de weg van de algemene socialistische organisatie van de productie en van de herverdeling. Dat zal te danken zijn aan de systematische en krachtige steun die de proletarische staat zal bieden aan al hun collectiviserende elementen. Elke poging om hun economisch regime onder dwang te veranderen, elke gedwongen collectivisering zal alleen maar negatieve resultaten opleveren.

3. Een groot aantal kleine productie-eenheden (in de eerste plaats van landbouwbedrijven, van ambachtelijke ateliers, van kleinhandelszaken, enz.) vindt men niet alleen in de kolonies, de semi-kolonies en de landen met een achtergebleven economie, waar de kleinburgerlijke massa's de overgrote meerderheid van de bevolking uitmaken, maar ook in de centra van de kapitalistische wereldeconomie (de Verenigde Staten, Duitsland en tot een zeker punt ook Engeland). Dat maakt in een zekere mate het behoud van de markt als vorm van economische bindmiddel, het behoud van het geldsysteem, enz. in de eerste fase van de ontwikkeling onontbeerlijk.

De verscheidenheid van economische types (van de gesocialiseerde grote industrie tot de kleine ambachtelijke en agrarische productie), moet wel van hun strijd vergezeld gaan. De meest verscheiden klassen en klassengroeperingen die ermee overeenkomen, kennen in hun activiteit verschillende economische prikkels en leveren strijd voor hun economische belangen. En in alle domeinen van het economische leven bestaan er ten slotte uit de burgerlijke maatschappij overgeërfde gewoontes en tradities die niet zomaar van vandaag op morgen kunnen verdwijnen.

Die verscheidenheid vereist dat de economische leiding van het proletariaat een juiste combinatie maakt tussen de grote socialistische industrie en de kleine uitbating door eenvoudige warenproducenten op basis van de markt. Ze moet met andere woorden een combinatie tot stand brengen die tegelijk de leidende rol van de socialistische industrie én de maximale ontwikkeling van de belangrijkste massa's boerenproducenten weet te verzekeren. Hoe groter het belang is van het werk van de versnipperde kleine boeren in het geheel van de nationale economie, hoe groter de rol die de markt speelt. Dan wordt het directe beheer volgens een vooropgesteld plan ook minder belangrijk en hangt het plan van het geheel van de economie in grotere mate af van het vooruitzicht van de spontane economische betrekkingen. Omgekeerd, hoe kleiner de kleine economie doorweegt in de nationale economie, hoe belangrijker het aandeel is van de gesocialiseerde arbeid. De massa van de geconcentreerde, gesocialiseerde productiemiddelen speelt een grotere rol en het belang van de markt vermindert. Het

totaalplan wordt dan veel belangrijker in verhouding tot het spontane spel van de ruilwetten. De methoden van direct beheer van de productie en van de herverdeling volgens een vooropgesteld plan worden dan belangrijker en zijn meer algemeen toepasbaar.

De technische en economische voordelen van de grote gesocialiseerde industrie, de concentratie door de proletarische staat van alle hefbomen van de economie (industrie, transport, grote landbouwontginningen, banken, enz.), het beheer van de economie volgens een plan, de macht van de staat in zijn geheel (begroting, belastingen, bestuurlijke wetgeving en algemene wetgeving) leiden, op voorwaarde dat de dictatuur van het proletariaat een juiste politiek volgt, – dat ze met andere woorden nauwkeurig rekening houden met de sociale krachtsverhoudingen, – tot de constante en systematische uitschakeling van de restanten van het privé-kapitaal en van de nieuwe kapitalistische elementen. Die komen zowel in de steden als op het platteland (rijke boeren, koelakken) voort uit de ontwikkeling van de eenvoudige warenproductie onder de voorwaarden geschapen door een min of meer grote handelsvrijheid en door de markt. Van de andere kant wordt de belangrijkste boerderijen (de kleine en de middelgrote bedrijven) systematisch ingeschakeld in de coöperatieven en in de uitbreiding van de collectieve vormen van landbouw. De vormen en methodes van economische activiteit die kapitalistisch van aard zijn en die zijn verbonden met de economische marktverhoudingen (waardeberekening, arbeidsbezoldiging in geld, aankoop en verkoop, kredietverlening en banken, enz.) worden hefbomen voor het socialisme, in de mate dat ze meer en meer een aanvullende rol spelen voor consequent socialistische bedrijven.

Zo dragen de economische marktverhoudingen – onder de dictatuur van het proletariaat en bij een juiste politiek van de sovjetstaat – in hun ontwikkeling de kiemen van hun eigen ontbinding. Ze dragen immers bij tot het opdoeken van het privé-kapitaal, tot de omvorming van de plattelandseconomie, tot de centralisatie en de concentratie van de productiemiddelen in de handen van de proletarische staat. Zo vergemakkelijken ze de uitschakeling van de economische verhoudingen van de markt.

In het waarschijnlijke geval van een militaire interventie van de kapitalisten en een langdurige contrarevolutionaire oorlog tegen de dictatuur van het proletariaat, zal de economische leiding vóór alles moeten uitgaan van de defensiebelangen van de dictatuur van het proletariaat. Een communistische economische oorlogspolitiek (oorlogscommunisme) kan noodzakelijk worden. Dat is niets anders dan de rationele organisatie van het verbruik in functie van de defensie. Dat gaat gepaard met een toegenomen druk op de kapitalistische elementen (inbeslagnames, opeisingen, enz.), een zowat volledige opschorting van de handelsvrijheid en van de marktverhoudingen, een grondige omkering van de individuele stimulansen van de kleine productie, allemaal dingen die verbonden zijn met een daling van de productiekrachten van het land. Die politiek van het “oorlogscommunisme” ondermijnt de materiële basis van de binnenlandse vijanden van de arbeidersklasse, hij verzekert de rationele verdeling van de bestaande stocks, hij ondersteunt de gewapende verdediging van de dictatuur van het

proletariaat en vindt daarin zijn historische rechtvaardiging. Daarom kan het “oorlogscommunisme” niet beschouwd worden als een “normaal” systeem van economische politiek van de dictatuur van het proletariaat.

5. De dictatuur van het proletariaat en de maatschappelijke klassen

De dictatuur van het proletariaat zet de klassenstrijd voort in nieuwe omstandigheden. Het is een volgehouden strijd, bloedig en zonder bloedvergieten, gewelddadig en vreedzaam, militaire en economisch, opvoedend en administratief. Tegen de krachten en de tradities van de oude maatschappij. Tegen de buitenlandse kapitalisten, tegen de overblijfselen van de binnenlandse uitbuitersklassen, tegen de loten van een nieuwe burgerij die opschieten uit de nog niet opgeruimde warenproductie.

Bij de afloop van de burgeroorlog duurt de verbeterde klassenstrijd voort, onder nieuwe vormen. Hij neemt vooral de vorm aan van de strijd tussen de resten en de nieuwe kiemen van het oude economisch systeem aan de ene kant en de socialistische vormen van economie aan de andere kant. De vormen zelf van die strijd wijzigen in de verschillende etappes van de socialistische ontwikkeling. In het begin ervan kunnen ze een zekere bitterheid vertonen.

Bij de eerste stappen van de proletarische dictatuur wordt de politiek van het proletariaat tegenover de andere maatschappelijke klassen en groepen in het land door de volgende principes bepaald.

1. De grote burgerij en de grootgrondbezitters, de beroepsofficieren aan die klassen verknocht, de generaals en de hoge bureaucratie, zijn de hardnekkige vijanden van de arbeidersklasse. Tegen hen voeren we de meest onverbiddelijke strijd. Van de organisatorische bekwaamheden van een deel van hen kan men over het algemeen maar gebruik maken als eerst de dictatuur van het proletariaat is geconsolideerd en alle samenzweringen en opstanden van de uitbuiters vastbesloten werden onderdrukt.

2. De intellectuelen-technici zijn gevormd volgens de burgerlijke tradities en de bovenste lagen ervan zijn nauw verbonden met de leidende posten van het kapitaal. Tegenover hen moet het proletariaat met alle energie elke poging tot contrarevolutionaire beweging van de vijandige intellectuelen onderdrukken. Maar ze moet ook rekening houden met de noodzaak om deze geschoolde maatschappelijke krachten te benutten voor de opbouw van het socialisme en om met alle middelen diegenen aan te moedigen die neutraal blijven en vooral diegenen die met de arbeidersrevolutie sympathiseren. De arbeidersklasse ontwikkelt in volle draagwijdte de perspectieven van de economische, technische en culturele opbouw van het socialisme. Daarom doet het proletariaat inspanningen om systematisch de intellectuelen-technici te winnen, om hen onder zijn ideologische invloed te brengen en om zich van hun nauwe medewerking te verzekeren in het werk voor sociale verandering.

3. Tegenover de boeren bestaat de taak van de communistische partij erin om, steunend op het landelijke proletariaat, alle uitgebuite en werkende bevolkingsgroepen op het platteland voor haar zaak te winnen. Het proletariaat moet na zijn de verschillende landelijke sociale lagen onderscheiden en rekening houden met ieders betekenis. De arbeidersklasse moet met alle middelen de arme boeren en de half-proletariërs van de landelijke gebieden steunen, hen een deel van de grond van de grootgrondbezitters geven en hun strijd tegen het woerkerkapitaal vergemakkelijken. Het proletariaat moet bovendien de middelboeren neutraliseren en alle weerstand breken van de landelijke burgerij die met de grootgrondbezitters verbonden is. Het proletariaat moet, in de mate dat het zijn dictatuur versterkt en de socialistische opbouw ontwikkelt, van een politiek van neutralisering van de massa van de middelboeren overgaan naar een politiek van duurzaam bondgenootschap met hen, zonder evenwel enig machtsdeling toe te staan. Want de dictatuur van het proletariaat is een uitdrukking van het feit dat alleen de industriearbeiders in staat zijn het geheel van de werkers te leiden. Het proletarische machtsmonopolie is van de andere kant een bijzondere vorm van bondgenootschap van het proletariaat, de voorhoede van de arbeiders, met de talloze groepen niet-proletarische werkers, tegen het kapitaal. Om zijn definitieve omverwerping door te voeren, om grondig de weerstand en de pogingen tot herstel van de burgerij te onderdrukken en om het socialisme in te stellen en te versterken.

4. De stedelijke kleinburgerij die onophoudelijk heen en weer slingert tussen de zwartste reactie en sympathie voor het proletariaat, moet eveneens geneutraliseerd worden en zo veel mogelijk gewonnen voor het proletariaat. Men kan dat doel bereiken als men toelaat dat ze haar kleine eigendom mag behouden en men haar een zekere vrijheid van economisch handelen toestaat. Men bereikt dat ook door haar te bevrijden van het juk van het woerkerkrediet en door haar te verzekeren van de hulp van het proletariaat in haar strijd tegen alle vormen van kapitalistische verdrukking.

6. De massaorganisaties in het systeem van de dictatuur van het proletariaat

De doelstellingen en de functies van de massaorganisaties – en in de eerste plaats de arbeidersorganisaties – veranderen radicaal tijdens de uitvoering van al deze taken van de dictatuur van het proletariaat. De vakbonden, massaorganisaties van de arbeiders waarin de breedste lagen van de arbeiders voor het eerst georganiseerd en opgevoed worden, zijn onder het kapitalistische regime het belangrijkste instrument van de strijd door stakingen en door massa-acties tegen het in trusts verenigde kapitaal en zijn staat. Onder de proletarische dictatuur vormen ze zich om tot de wezenlijke hefboom van de dictatuur van het proletariaat, tot een school van het communisme. In organisaties, direct verbonden met alle staatsorganen, leiden ze de brede massa's van het proletariaat op in het socialistische beheer van de industrie. Zij zijn actief in alle onderdelen van de staat. Ze waken zowel over de duurzame als over de onmiddellijke belangen van de arbeidersklasse terwijl ze de bureaucratie uitwassen van de organen van de sovjetstaat bestrijden. De vakbonden leveren de leidende kaders voor de opbouw. Ze leiden voor dat werk de brede lagen van het proletariaat op en strijden tegen de

bureaucratische vervormingen die onvermijdelijk voortkomen uit de klassen die vreemd zijn aan het proletariaat en uit de ontoereikende cultuur van de massa's. Zo vormen ze het geraamte van de economische en sociale organisaties van het proletariaat.

De arbeiderscoöperatieven zijn onder het kapitalisme, tot spijt van de reformistische utopisten, veroordeeld tot een betrekkelijk bescheiden rol. Onder de algemene voorwaarden van het kapitalistische systeem en door de reformistische politiek van hun leiders, vervallen ze vaak tot een aanhangsel van het regime. Onder de proletarische dictatuur kunnen ze, en zullen ze ook, wezenlijke bouwstenen worden van het verdeelingsapparaat.

Ten slotte kan en moet de landbouwcoöperatie van de boeren (de verkoop-, aankoop-, krediet- en productiecoöperatieven) – als ze goed geleid wordt, als ze systematisch de kapitalistische elementen bestrijdt en de feitelijke deelname van de brede massa van de landarbeiders garandeert door het proletariaat te steunen – één van de fundamentele organisatievormen worden die de stad met het platteland verbindt. De boerencoöperatieven vormen zich – als ze al levensvatbaar zijn – onder kapitalistische verhoudingen onvermijdelijk voor het merendeel om tot kapitalistische ondernemingen. (Ze zijn afhankelijk van de kapitalistische industrie, de kapitalistische banken, het kapitalistische economische milieu in 't algemeen en worden geleid door de reformisten, de plattelandsburgerij en soms zelfs door de grootgrondbezitters.) Onder de dictatuur van het proletariaat ontwikkelen ze zich in een heel andere zin: ze hangen af van de proletarische industrie, de proletarische banken, enz. Als het proletariaat een juiste politiek volgt, als de kapitalistische elementen systematisch bestreden worden, zowel in als buiten de coöperatieve, als de socialistische industrie zijn leidende rol vervult, dan wordt de landbouwcoöperatieve een van de belangrijkste hefbomen voor de socialistische transformatie van de landelijke gebieden en van de landbouwcollectivisatie. De verbruikcoöperatieven en meer in 't bijzonder de landbouwcoöperatieven geleid door de burgerij en door haar sociaal-democratische agenten, kunnen nochtans in 't begin in sommige landen broeihaarden zijn van contrarevolutionaire activiteiten en sabotage van de economische opbouw van de arbeidersrevolutie.

Het proletariaat verzekert de eenheid van wil en actie van de meest verscheiden organisaties in heel het werk van strijd en opbouw van de hefbomen van de sovjetstaat. Deze organisaties verbinden het proletariaat met de brede massa's van alle lagen van de arbeidersklasse door de leidende rol van de communistische partij in het systeem van de dictatuur van het proletariaat.

De partij van het proletariaat steunt direct op de vakbonden en op de andere organisaties die de arbeidersmassa's omkaderen, en via hen, op de boeren (sovjets, coöperatieven, communistische jeugd, enz.) Door deze hefbomen leidt ze het geheel van het systeem. Het proletariaat kan zijn rol van organisator van de nieuwe maatschappij maar vervullen dank zij de toegewijde en absolute steun die alle massaorganisaties, beziel met een volledig eensgezinde klassenwil geleid door de Partij, verlenen aan de sovjetmacht.

7. De dictatuur van het proletariaat en de culturele revolutie

Op het vlak van de algemene cultuur veronderstelt de rol van organisator van de nieuwe maatschappij die voor het proletariaat is weggelegd, dat het proletariaat zelf tot culturele rijpheid komt. Het moet de eigen natuur op eigen krachten omvormen. Het moet in zijn eigen rangen onafgebroken nieuwe kaders vormen uit militanten die in staat zijn om al de mogelijkheden van wetenschap, techniek en bestuur in zich op te nemen en ze aan te wenden voor de opbouw van het socialisme en van de nieuwe socialistische cultuur.

De burgerlijke revolutie werd doorgevoerd tegen het feodalisme. Ze ging ervan uit dat er in de schoot zelf van het oude regime een nieuwe klasse was ontstaan die door haar culturele rijpheid de heersende klasse overtrof en die in het economische leven de heersende klasse onder de duim hield. De proletarische revolutie ontwikkelt zich onder andere omstandigheden. In het kapitalistische regime wordt de arbeidersklasse economisch uitgebuit. Ze wordt politiek onderdrukt en op het culturele domein kleingehouden. De arbeidersklasse kan zich na de verovering van de macht slechts omvormen tijdens de overgangperiode, terwijl ze het burgerlijke monopolie van het onderwijs kapot breekt, zich de wetenschap eigen maakt en gebruik maakt van de lessen uit het opbouwwerk in de meeste verscheiden domeinen. De vorming van een communistisch massabewustzijn en de verwezenlijking van het socialisme vergen een omvorming van de massa's. Die is slechts mogelijk door praktische actie, door de revolutie. De revolutie is dus niet alleen noodzakelijk omdat de heersende klasse met geen enkel ander middel kan omvergegooid worden, maar ook omdat de klasse die haar omverwerpt, alleen maar uit het modderspoor van de oude maatschappij kan losraken en bekwaam worden om de nieuwe maatschappij op te bouwen doorheen de revolutie.

Als de arbeidersklasse het kapitalistische monopolie over de productiemiddelen vernietigt, moet ze eveneens het burgerlijke monopolie inzake onderwijs opheffen. Ze moet zich met andere woorden meester maken van alle scholen, de hogere scholen inbegrepen. Voor de zaak van het proletariaat is het een uitermate belangrijke taak om in de schoot van de arbeidersklasse specialisten van de productie (ingenieurs, technici, organisatoren, enz.), militaire specialisten, geleerden, kunstenaars, enz. op te leiden. We kunnen daar nog aan toevoegen dat we de cultuur van de proletarische massa's in 't algemeen moeten ontwikkelen, hun politieke vorming moeten verbeteren, hun kennis en hun technische scholing verhogen. We moeten hen de gewoonte van het sociaal en administratief werk aanleren en hen de strijd tegen de overblijfselen van burgerlijke en kleinburgerlijke vooroordelen leren voeren.

Het proletariaat zal zijn eigen voorhoedekrachten vormen om ze op alle "commandoposten" van de cultuur en de opbouw van het socialisme te plaatsen. Zijn krachten zullen groeien door onophoudelijk nieuwe elementen uit de arbeidersklasse op te leiden in het revolutionaire omvormingsproces van de cultuur. Zo zullen ze stap voor stap de verdeling binnen de arbeidersklasse tussen "gevorderden" en "achtergeblevenen" doen verdwijnen. Van het welslagen daarvan zal het afhangen of de zegevierende

opbouw van het socialisme gevrijwaard zal worden van bureaucratistische verrotting en verval van de arbeidersklasse.

Maar het proletariaat verandert in de loop van de revolutie ook de andere klassen. De talloze elementen van de kleinburgerij in de steden en op het platteland in de eerste plaats en meer in 't bijzonder, de werkende boeren. De arbeidersklasse laat de brede massa's meewerken aan de culturele revolutie. Ze trekt hen mee in de socialistische opbouw. Ze verenigt hen en ze voedt hen op in een communistische geest met alle middelen die ze tot haar beschikking heeft. Zij bestrijdt vastberaden alle anti-proletarische en corporatistische ideologieën. Ze vecht hardnekkig en systematisch tegen het obscurantisme op het platteland. Zo bereidt de arbeidersklasse zich voor op het opheffen van de verdeling van de maatschappij in klassen. Daarbij steunt ze zich op de ontwikkeling van de collectieve vormen van de economie.

De strijd tegen de godsdienst, de opium van het volk, neemt onder de doelstellingen van de culturele revolutie een bijzondere plaats in. Die strijd moet onbuigzaam en systematisch worden voortgezet. De proletarische macht moet een eind maken aan elke steun van de staat aan de Kerk als agent van de heersende klassen. De staat moet elke interventie van de Kerk in de opvoeding en het onderwijs georganiseerd door de overheid stoppen. Hij moet genadeloos de contrarevolutionaire activiteiten van de kerkelijke organisaties onderdrukken. Terwijl de proletarische macht godsdienstvrijheid toestaat en de voorrechten van de vroeger heersende godsdienst afschaft, voert ze tezelfdertijd met alle mogelijke middelen een actieve antireligieuze propaganda en ze ontwikkelt het gehele onderwijs en heel de opvoeding opnieuw op basis van een wetenschappelijke en materialistische wereldopvatting.

8. De strijd voor de wereldwijde dictatuur van het proletariaat en de belangrijkste types van revoluties

De internationale proletarische revolutie vloeit voort uit verschillende niet-gelijktijdig verlopende processen: proletarische revoluties in de eigenlijke zin; revoluties van het burgerlijk-democratisch type, die tot proletarische revoluties worden omgevormd; nationale bevrijdingsoorlogen; koloniale revoluties. Het revolutionaire proces loopt uiteindelijk uit op de wereldwijde dictatuur van het proletariaat.

De ongelijke ontwikkeling van het kapitalisme die zich nog duidelijker manifesteert in het tijdperk van het imperialisme, veroorzaakt in de verschillende landen types van kapitalisme die verschillen in rijpheid en brengt verscheidene en bijzondere voorwaarden voor het revolutionaire proces mee. Die omstandigheden maken historisch gezien de verovering van de macht door het proletariaat langs een verscheidenheid aan wegen en met een verschillende snelheid onvermijdelijk. Zij maken in verschillende landen sommige overgangsetappes naar de dictatuur van het proletariaat en een verscheidenheid aan vormen van socialistische opbouw noodzakelijk.

De verscheidenheid aan omstandigheden en wegen die naar de dictatuur van het proletariaat leiden in uiteenlopende landen, kunnen we schematisch tot drie hoofdtypes terugbrengen.

Landen met een hoog ontwikkeld kapitalisme (Verenigde Staten, Duitsland, Engeland, enz.). Zij bezitten machtige productiekrachten, een sterk gecentraliseerde productie waarin de kleine economie relatief onbelangrijk is. Zij genieten van een burgerlijk-democratisch politiek regime dat sinds lang bestaat. In die landen staat de directe overgang naar de dictatuur van het proletariaat als belangrijkste politieke eis op het programma. De wezenlijke punten op economische vlak zijn: de onteigening van de gehele grote productie, de organisatie van een groot aantal sovjetstaatsbedrijven in de landbouw en, omgekeerd, de teruggave van een relatief klein deel van de gronden aan de boeren; een relatief beperkte omvang van spontane economische marktverhoudingen; over het algemeen een snel verloop van de socialistische evolutie en de collectivisatie van de landelijke economie in het bijzonder.

Landen met een middelmatige kapitalistische ontwikkeling zoals Spanje, Portugal, Polen, Hongarije, de Balkan, enz., behouden nog heel wat sporen van het half-feodale regime in de landbouw. Zij bezitten echter een minimum aan materiële voorwaarden die onontbeerlijk zijn voor de socialistische opbouw, maar ze hebben hun burgerlijk-democratische omvorming nog niet voltooid. In sommige van die landen is een min of meer snelle omvorming van de burgerlijk-democratische revolutie in de socialistische revolutie mogelijk. In andere zijn verschillende types van proletarische revolutie mogelijk, hoewel ze omvangrijke taken met een burgerlijk-democratisch karakter te volbrengen hebben. Hier kan de dictatuur van het proletariaat dus niet van bij het begin gevestigd worden. Zij wordt ingesteld gedurende de omvorming van de democratische dictatuur van het proletariaat en van de boeren naar de socialistische dictatuur van het proletariaat. Als de revolutie onmiddellijk een proletarische karakter aanneemt, veronderstelt ze dat het proletariaat een brede landelijke boerenbeweging leidt. De boerenrevolutie speelt er over het algemeen een zeer belangrijke, soms beslissende rol. Gedurende de onteigening van het grootgrondbezit wordt een groot deel van de aangeslagen gronden ter beschikking gesteld van de boeren. De economische marktverhoudingen behouden nog een groot belang na de overwinning van het proletariaat. Eén van de belangrijkste taken van de socialistische opbouw bestaat erin de boeren naar de coöperatie te leiden en hen dan te groeperen in productieverenigingen. Deze opbouw verloopt relatief traag.

Koloniale en semi-koloniale landen (China, India, enz.) en afhankelijke landen (Argentinië, Brazilië, enz.) kennen een embryonale ontwikkeling van de industrie en bezitten soms zelfs een ontwikkelde industrie. In de meeste gevallen is dat hoe dan ook ontoereikend voor een onafhankelijke opbouw van het socialisme. In deze landen overheersen zowel in het economische leven als in de politieke bovenbouw, de sociale verhoudingen van de feodale middeleeuwen of de "Aziatische productiewijze". De belangrijkste industriële, handels- en bankbedrijven, de belangrijkste transportmiddelen, de grootste domeinen, de grootste plantages, enz., zijn in deze landen tenslotte in

handen van buitenlandse imperialistische groepen. De grootste aandacht moet hier gaan naar de strijd tegen het feodalisme en tegen de pre-kapitalistische uitbuitingsvormen en de volgehouden landbouwrevolutie aan de ene kant, en de strijd tegen het vreemde imperialisme en voor de nationale onafhankelijkheid aan de andere kant. De overgang naar de dictatuur van het proletariaat is in die landen gewoonlijk pas mogelijk na een reeks voorafgaande etappes, doorheen een hele overgangperiode van de burgerlijk-democratische revolutie naar de socialistische revolutie. Het succes van de socialistische opbouw hangt er meestal af van de directe steun vanuit landen met een proletarische dictatuur.

In de nog meer achtergebleven landen (in sommige landen van Afrika, bijvoorbeeld) staat de strijd voor nationale ontvoogding op het voorplan. In die landen zijn er geen of bijna geen loonarbeiders, de meerderheid van de bevolking leeft er in stammen, de primitieve vormen van sociale organisatie bestaan er nog, een nationale burgerij is er zo goed als onbestaande en het imperialisme speelt er vooral de rol van militaire bezetter en het palmt er de gronden in. De nationale opstand en de overwinning ervan kunnen hier de weg openen voor een evolutie naar het socialisme, zonder het stadium van het kapitalisme door te moeten. Hiertoe moeten de landen met een proletarische dictatuur hen een daadwerkelijke en betekenisvolle hulp bieden.

Deze landen kennen een ontoereikende rijpheid in de sociale verhoudingen als men ze apart bekijkt. In het tijdperk dat de verovering van de macht door het proletariaat aan de orde van de dag is in de gevorderde kapitalistische landen en dat de dictatuur van het proletariaat al bestaat in de USSR (en een factor van wereldbelang vormt), kunnen de bevrijdingsbewegingen in de koloniale en semi-koloniale landen, daartoe aangezet door het binnendringen van het wereldkapitalisme, toch toekomen aan een socialistische ontwikkeling dank zij de hulp en de steun van de dictatuur van het proletariaat en van de proletarische internationale beweging in het algemeen.

9. De strijd voor de wereldwijde dictatuur van het proletariaat en de koloniale revolutie

De bijzondere omstandigheden van de revolutionaire strijd in de koloniale en semi-koloniale landen, de onvermijdelijkheid van een lange periode van strijd voor de democratische dictatuur van het proletariaat en de boeren en voor haar omvorming tot dictatuur van het proletariaat en ten slotte het beslissende belang van de nationale factoren, leggen aan de communistische partijen van die landen verschillende bijzondere taken op. De vervulling ervan moet de weg effenen naar de dictatuur van het proletariaat.

De Communistische Internationale meent dat de volgende taken de belangrijkste zijn:

1. Omverwerping van de heerschappij van het vreemde imperialisme, van de grootgrondbezitters en van de plattelandsbureaucratie.
2. Installeren van de democratische dictatuur van het proletariaat en de boeren op basis van de sovjets.

3. Volledige nationale onafhankelijkheid en vorming van een nationale staat.
4. Nietigverklaring van de staatsschulden.
5. Nationalisering van de grote ondernemingen (industrie, transport, banken, enz.) die aan de imperialisten toebehoren.
6. Inbeslagname van de domeinen die toebehoren aan de grootgrondbezitters, de kerken en de kloosters. Nationalisering van de grond.
7. De 8-urendag.
8. Organisatie van een revolutionair arbeiders- en boerenleger.

Tijdens de uitbreiding en de verheviging van de strijd (sabotage door de burgerij, inbeslagname van de bedrijven die toebehoren aan burgerlijke elementen die saboteren, en daardoor de nationalisering van de grote industrie) in de kolonies en de semi-kolonies waar het proletariaat een leidende rol speelt, zal de burgerlijk-democratische revolutie omgevormd worden in een proletarische revolutie. In landen waar geen proletariaat bestaat, moet de omverwerping van de macht van de imperialisten betekenen dat de macht van de boerensovjets georganiseerd wordt en dat de bedrijven en de gronden die aan buitenlanders toebehoren in beslag genomen worden in het voordeel van staat.

Vanuit het oogpunt van de strijd tegen het imperialisme en de verovering van de macht door de arbeidersklasse, spelen de koloniale revoluties en de nationale bevrijdingsbewegingen een belangrijke rol. De kolonies en de semi-kolonies danken hun belangrijkheid in de overgangperiode eveneens aan het feit dat ze in zekere zin het platteland van de wereld zijn terwijl de industriële landen op wereldvlak de rol van stad spelen. De organisatie van een socialistische wereldeconomie en de rationele coördinatie van de industrie en de landbouw hangen in grote mate af van de houding tegenover de vroegere kolonies van het imperialisme. Het wereldindustrieproletariaat overheerst en heeft de leiding in de strijd tegen het imperialisme. De realisatie van een broederlijk en strijdbaar bondgenootschap met de werkende massa's van de kolonies vormt één van de belangrijkste doelstellingen die het nastreeft.

De opmars van de wereldrevolutie sleept de arbeiders in de metropolen mee in de strijd voor de dictatuur van het proletariaat en doet eveneens honderden miljoenen koloniale arbeiders en boeren opstaan tegen het buitenlandse imperialisme. Doordat er socialistische haarden bestaan in georganiseerde sovjetrepublieken en dat hun economische macht groeit, komen de kolonies die zich hebben losgemaakt van het imperialisme op economisch vlak dicht bij de industriële centra van het wereldsocialisme waarmee ze aansluiting zoeken. Hoe langer hoe meer slagen ze de weg van de socialistische revolutie in. Zo vermijden ze de fase van de kapitalistische ontwikkeling als overheersend systeem en verwerven ze de mogelijkheid van een snelle economische en culturele vooruitgang. Door zich politiek te groeperen rond de centra van de dictatuur van het proletariaat, worden de arbeiders- en boerensovjets van de meer ontwikkelde vroegere kolonies geïntegreerd in het groeiend systeem van de federatie van sovjetrepublieken en op die manier zelfs in het wereldsysteem van de dictatuur van het proletariaat.

Op deze manier bereikt het socialisme als nieuwe productiewijze in zijn ontwikkeling een wereldwijde opgang.

V. De dictatuur van het proletariaat in de USSR en de sociale wereldrevolutie

1. De opbouw van het socialisme in de USSR en de klassenstrijd

De opsplitsing van de wereldeconomie tussen de kapitalistische landen en een land waar het socialisme wordt opgebouwd, is een wezenlijke uiting van de diepe crisis van het kapitalisme. De interne versterking van de proletarische dictatuur in de USSR, het succes van de socialistische opbouw, de groeiende invloed en autoriteit van de USSR bij de proletarische massa's en bij de onderdrukte volkeren van de kolonies bewijzen de voortzetting, de versterking en de ontwikkeling van de socialistische wereldrevolutie.

De arbeiders van de sovjetrepublieken beschikken in het land zelf over de noodzakelijke en voldoende materiële voorwaarden, niet alleen voor de omverwerping van de grootgrondbezitters en van de burgerij maar ook voor de volledige uitbouw van het socialisme. Met de hulp van het internationale proletariaat hebben ze de aanvallen van de gewapende krachten van de binnenlandse en vreemde contrarevolutie heldhaftig teruggeslagen. Ze hebben hun bondgenootschap met de grote boerenmassa's versterkt en aanzienlijke successen geboekt op het vlak van de socialistische opbouw.

De band tussen de proletarische socialistische industrie en de kleine landbouweconomie verzekert tegelijk de groei van de productiekrachten in de landbouw én de leidende rol van de socialistische industrie. De versmelting van deze industrie met de landbouw in plaats van de kapitalistische productie voor het onproductieve verbruik van de parasietenklassen en de productie, maar voor de bevrediging van de snel groeiende behoeften van de massa's, betekenen per slot van rekening een machtige stimulans voor de productie. De volledige concentratie van de belangrijkste economische hefboomen in handen van de proletarische staat, het groeiende belang van de sturing volgens een globaal plan, de economie die daar uit voortkomt net zoals de meest doordachte verdeling van de productiemiddelen, zijn allemaal factoren die aan het proletariaat de mogelijkheid bieden om snel vooruit te gaan op de weg van de socialistische opbouw.

Het proletariaat van de USSR stuwt de productiekrachten van heel de economie van het land vooruit. Het volgt een consequente politiek van industrialisering van de USSR. De hele internationale en binnenlandse situatie dringt het versnelde tempo van deze industrialisering op. En ondanks herhaalde pogingen tot financiële en economische boycot door de kapitalistische mogendheden, verhoogt het sovjetproletariaat systematisch het aandeel van de gesocialiseerde (socialistische) sector in de nationale economie. Dat geldt zowel voor de productiemiddelen als voor de globale productie en circulatie van goederen. Zo trekken de industrie, het transport en het banksysteem van de socialistische staat alsmaar meer de kleine landbouweconomie mee vooruit. Ze werken erop in met de hefboomen van de staatshandel en van de coöperatie. De snelle

groei van de industrie en de nationalisering van de grond bepalen de omstandigheden van deze ontwikkeling.

Speciaal op het platteland verloopt de ontwikkeling van de productiekrachten onder omstandigheden die de sociale differentiëring van de boeren inperkt: nationalisering van de grond en bijgevolg het verbod gronden te kopen of te verkopen; uitgesproken progressieve belastingen; kredietverlening aan de coöperatie van de arme en middelboeren, en aan hun productiesamenwerkingsverbanden; een wetgeving die het gebruik van loonarbeid regelt, een aantal politieke en sociale rechten van de rijke boeren – de koelakken – afschaft; het organiseren van de arme boeren; enz.). Maar de productiekrachten van de socialistische industrie zijn nog niet genoeg ontwikkeld om op grote schaal de landbouw van nieuwe technieken te voorzien en om vanaf nu al snel de landbouwuitbatingen samen te voegen tot grote collectieve landbouwdomeinen. Daarom groeit het aantal koelakken in zekere mate nog en verbinden ze zich, eerst economisch en dan politiek, met de elementen van de “nieuwe burgerij”.

Het proletariaat van de USSR heeft de belangrijkste strategische posities van het economische leven in handen. In de steden dringt het systematisch de overblijfselen van het privé-kapitaal terug, dat vooral tijdens de laatste periode van de “Nieuwe Economische Politiek” gevoelig aan belang heeft ingeboet. Op het platteland beperkt het met alle middelen de activiteiten van de uitbuiters die voortkomen uit de ontwikkeling van handels- en monetaire verhoudingen. Het sovjetproletariaat steunt de staatsdomeinen en moedigt de oprichting ervan aan. Het betreft de brede boerenmassa’s en dit als eenvoudige producenten van waren in het algemene systeem van de economische sovjetorganisatie (en bijgevolg in het werk van de socialistische opbouw door de coöperatie). De snelle vooruitgang van de coöperatie onder de dictatuur van het proletariaat en onder de economische leiding van de socialistische industrie mag op één lijn gesteld worden met de ontwikkeling van het socialisme. Het proletariaat is overgestapt van de periode van heropbouw naar die van de verbrede reproductie van de hele technische basis van ’s lands productie. Het sovjetproletariaat stelt zich nu tot taak een brede fundamentele basis op te bouwen (productie van productiemiddelen in het algemeen, en zware industrie en elektrificatie in het bijzonder). Dat verloopt gelijktijdig met de ontwikkeling van de verkoop-, aankoop- en kredietcoöperatie en met de alsmaar bredere organisatie van de boeren in productiecoöperatieën, die op een collectivistische basis ontworpen zijn en die een aanzienlijke materiële steun vanwege de proletarische staat nodig maken.

Het socialisme dat reeds de beslissende economische factor is van de ontwikkeling van de sovjet economie, zet zo grote stappen vooruit. Met een systematische inspanning overwint het de moeilijkheden die voortkomen uit de kleinburgerlijke aard van het land en die verbonden zijn met een tijdelijke verscherping van de klassentegenstellingen.

De noodzaak om het industriële apparaat te vernieuwen en om nieuwe grote bedrijven op te richten, kan in de ontwikkeling van het socialisme niet anders dan tot ernstige

moeilijkheden leiden. De uiteindelijke verklaring hiervoor is te vinden in de achterlijke staat van de techniek en van de economie van het land en in de verwoestingen gedurende de imperialistische- en de burgeroorlog. Toch gaat de toestand van de arbeidersklasse en van de brede massa's van de werkers er onophoudelijk op vooruit. Tegelijk met de socialistische rationalisering en met de wetenschappelijke organisatie van de industrie werd de 7-urendag geleidelijk ingevoerd. Zo worden nieuwe vooruitzichten geschapen op verbetering van de werk- en levensomstandigheden van de arbeidersklasse.

De arbeidersklasse werd verenigd onder de leiding van een communistische partij, gestaald in de revolutionaire strijd. Op het platteland steunde ze op de arme boeren. Ze is er stevig verbonden met de massa's van de middelboeren en ze bestrijdt onvermoeibaar de koelakken. Zo trekt ze onophoudelijk steeds bredere massa's mee in het werk van de opbouw van het socialisme op basis van de economische groei van de USSR en van het toenemende belang van de socialistische sector in die economie. Haar belangrijkste middelen om dat doel te bereiken zijn: de ontwikkeling van grote massaorganisaties (de partij als leidende kracht, de vakbonden, grondslag van het regime van de dictatuur van het proletariaat, de Communistische Jeugd, de coöperatie onder al zijn vormen, de organisaties van arbeidersvrouwen en van boerinnen, allerlei verenigingen, de organisaties van arbeiders- en boerenperscorrespondenten, sport-, wetenschappelijke-, opvoedkundige- en culturele organisaties), de enorme aanmoediging van het initiatief van de massa's en de aanstelling van arbeiders op verantwoordelijke posten in alle economische- en bestuursorganen. De voortdurende, groeiende deelname van de massa's aan de socialistische opbouw, de aanhoudende vernieuwing van het staatsapparaat, van de economische organen, van de vakbonden en van de partij met nieuwe proletarische militanten, het hoger onderwijs voor arbeiders en meer speciaal voor jonge arbeiders om nieuwe socialistische kaders en technici te vormen in alle takken van de opbouw, zijn de belangrijkste waarborgen tegen de bureaucratisering en tegen de sociale ontaarding van de leidende proletarische kaders.

2. Het belang van de USSR - Haar internationale revolutionaire verplichtingen

Nu het Russische imperialisme verslagen is en de vroegere kolonies en onderdrukte nationaliteiten van het tsarenrijk ontvoogd, legt de dictatuur van het proletariaat een stevige basis voor de culturele en politieke ontwikkeling van de nationaliteiten. Ze levert daartoe een volgehouden inspanning door hun grondgebied te industrialiseren. De Grondwet van de Unie legde het recht van de deelgebieden, van de zelfstandige Republieken en van de gefedereerde Republieken vast. Het recht van de naties op zelfbeschikking werd volledig gerealiseerd. Zo vestigde de dictatuur van het proletariaat niet alleen formeel, maar ook in de feiten de gelijkheid van de verschillende nationaliteiten van de unie.

De USSR werd het land van de dictatuur van het proletariaat, het land van de socialistische opbouw, het land van reusachtige veroveringen van de arbeidersklasse. De

Sovjet-Unie realiseert de eenheid van arbeiders en boeren Er ontwikkelt zich een nieuwe cultuur onder het vaandel van het marxisme. De USSR kon niet anders dan ook de basis te worden van de wereldomvattende beweging van de onderdrukte volkeren, het brandpunt van de internationale revolutie, de belangrijkste factor in de wereldgeschiedenis.

In de USSR vindt het proletariaat van alle landen voor het eerst een echt vaderland. De bewegingen in de kolonies vinden in de USSR een machtige aantrekkingspool.

Midden in de algemene crisis van het kapitalisme vormt de USSR dus één van de belangrijkste factoren. Niet alleen omdat ze zich heeft losgerukt uit het kapitalistische wereldsysteem en de grondslagen gelegd heeft voor een nieuw socialistisch economisch systeem. Maar ook omdat ze een uitzonderlijk belangrijke revolutionaire rol speelt als internationale motor van de proletarische revolutie, als een aansporing voor de proletariërs van alle landen om de macht te veroveren. De USSR is een levend voorbeeld dat aantoont dat de arbeidersklasse in staat is het kapitalisme te vernietigen en bekwaam is het socialisme op te bouwen. Zij staat model voor de broederlijke verhoudingen tussen alle nationaliteiten in de schoot van de Unie van de Socialistische Sovjetrepublieken. Zij staat ook model voor de vereniging van de werkers van alle landen in het eengemaakte economische wereldsysteem van het socialisme dat door het internationale proletariaat na de verovering van de macht zal opgericht worden.

Twee economische systemen bestaan gelijktijdig, het socialistische systeem van de USSR en het kapitalistische systeem van de andere landen. Dat legt aan de proletarische staat de plicht op de aanvallen (boycot, blokkade, enz.) van de kapitalistische wereld af te slaan. De USSR moet op het economische terrein manoeuvreren en voordeel halen uit de economische betrekkingen met de kapitalistische landen (het monopolie op de buitenlandse handel vormt een wezenlijke voorwaarde voor een doeltreffende socialistische opbouw; verder zijn er kredieten, leningen vergunningen, enz.). Eerst en vooral komt het er op aan, binnen voor de USSR voordelige limieten, zo ruim mogelijk betrekkingen aan te knopen met het buitenland, om haar industrie te verstevigen, om de grondslagen van een zware industrie en van de elektrificatie te leggen en om tenslotte een socialistische machinebouwindustrie te scheppen. Enkel wanneer de USSR, ondanks de kapitalistische omsingeling, zeker kan zijn van die economische onafhankelijkheid, zal ze zich ook ernstig beschermd weten tegen een mogelijke vernietiging van het werk van socialistische opbouw en tegen haar onderwerping aan het kapitalistische wereldsysteem.

De kapitalistische landen aarzelen, ongeacht hun belangen in de Sovjet-Unie. Hun economische belangen botsen voortdurend met hun schrik voor de ontwikkeling van de USSR, die ook de ontwikkeling van de revolutie is. De tendens om de USSR te omsingelen en via een contrarevolutionaire oorlog een algemeen burgerlijk terroristische regime in te stellen, vormt het essentieel basisstreven van de politiek van de kapitalistische machten.

Ze proberen systematisch de USSR politiek te isoleren. Het gevaar voor een aanval neemt toe. Dat verhindert niet dat de Communistische Partij van de USSR zijn internationale plichten nakomt. Als afdeling van de Communistische Internationale en leidende kracht van de dictatuur van het proletariaat in de USSR verleent ze steun aan alle onderdrukten: aan de arbeidersbeweging in de kapitalistische landen, aan de anti-imperialistische beweging van de volkeren in de kolonies en aan de strijd tegen alle vormen van nationale onderdrukking.

3. De verplichtingen van het internationale proletariaat tegenover de USSR

De Sovjet-Unie is het enige vaderland van het internationale proletariaat. Zij vormt de versterkte burcht van zijn verworvenheden en de wezenlijke factor voor zijn internationale bevrijding. Daarom heeft het internationale proletariaat de plicht bij te dragen tot de opbouw van het socialisme in de USSR. Het moet de Sovjet-Unie met alle middelen verdedigen tegen de aanvallen van de kapitalistische mogendheden.

“De politieke toestand in de wereld plaatst de dictatuur van het proletariaat nu op de dagorde. Alle gebeurtenissen in de wereldpolitiek spitsen zich onontkoombaar toe op dat ene centrale punt: de wereldburgerij bestrijdt de sovjetrepubliek in Rusland. De USSR groepeerde daarom onvermijdelijk rond zich de sovjetbewegingen van de gevorderde arbeiders van alle landen aan de ene kant en alle nationale bevrijdingsbewegingen van de kolonies en van de onderdrukte nationaliteiten aan de andere kant.” (Lenin).

Het internationale proletariaat heeft de plicht de agressie en de oorlog van de imperialistische staten tegen de USSR te beantwoorden met de meest onverschrokken en de meest vastbesloten massa-acties en met de strijd voor de omverwerping van de imperialistische regeringen onder de ordewoorden van de dictatuur van het proletariaat en van het bondgenootschap met de USSR.

In de kolonies en vooral in die van de imperialistische landen die de USSR aanvallen, moet men profiteren van de verplaatsing van de gewapende strijdkrachten van het imperialisme om de anti-imperialistische strijd zo sterk mogelijk te ontwikkelen. Door de revolutionaire actie kan het proletariaat het imperialistische juk afwerpen en de volledige onafhankelijkheid veroveren.

De ontwikkeling van het socialisme in de USSR en zijn groeiende internationale invloed roepen de haat op van de kapitalistische mogendheden en van hun sociaal-democratische loopjongens. Maar ze wekken ook de meest levendige sympathie bij de brede massa's van de werkers in de hele wereld. Bij de onderdrukte klassen van alle landen versterkt ze in geval van een imperialistische aanval, de vaste wil om met alle middelen te vechten voor het land van de dictatuur van het proletariaat.

De tegenstellingen in de wereldeconomie zullen zich dus ontwikkelen. De algemene crisis van het kapitalisme zal zich verdiepen. De USSR zal aangevallen worden. Dat zal

allemaal onafwendbaar uitlopen op een buitengewone revolutionaire uitbarsting die het kapitalisme in de “beschaafde” landen zal begraven. Ze zal de zegevierende revolutie ontketenen in de kolonies. Ze zal de basis van de dictatuur van het proletariaat enorm verbreden en een grote stap naar de definitieve overwinning van het socialisme in de wereld zetten.

VI. De strategie en de tactiek van de Communistische Internationale in de strijd voor de dictatuur van het proletariaat

1. De ideologieën die het communisme vijandig gezind zijn binnen de arbeidersklasse

Het revolutionair communisme wordt in zijn strijd voor de dictatuur van het proletariaat geconfronteerd met vele tendensen binnen de arbeidersklasse. Zij drukken in mindere of meerdere mate de onderwerping uit van de arbeidersklasse aan de ideologie van de imperialistische bourgeoisie. Zij drukken ook ideologische druk uit van de kleinburgerij en de middenklasse op het proletariaat. Een kleinburgerij en middenklasse die nu en dan in opstand komen tegen het harde beleid van het financierskapitaal maar niet in staat zijn een vastberaden strategie en tactiek te volgen, gebaseerd op een wetenschappelijke leer en zeker niet de strijd voeren met de organisatie en de strikte discipline die eigen zijn aan het proletariaat.

De formidabele sociale macht van de imperialistische staat en al zijn instellingen - school, pers, theater, kerk, - vertaalt zich op de eerste plaats binnen de arbeidersklasse door het bestaan van confessionele en reformistische tendensen. Zij vormen de belangrijkste obstakels voor de socialistische revolutie van het proletariaat.

De confessionele, godsdienstig getinte tendensen bij de arbeidersklasse vinden hun uitdrukking in de confessionele vakbonden die vaak gebonden zijn aan overeenstemmende politieke partijen van de burgerij en die verbonden zijn met één of andere godsdienstige organisatie van de heersende klasse (katholieke vakbonden, christelijke jongeren, zionistische organisaties en andere). Al deze tendensen tonen op schitterende wijze hoe bepaalde proletarische milieus ideologisch gevangen zitten. Ze hebben vaak een feodaal romantisch aspect. In naam van de godsdienst worden alle wandaden van het kapitalistisch regime goedgepraat en de gelovigen worden geterroriseerd met de dreiging van de kwellingen in de hel. De leiders van deze organisaties vormen afdelingen van de meest reactionaire agenten van de vijandige klasse binnen het proletariaat.

Het hedendaags “socialistisch” reformisme vormt het cynisch, commercieel, niet-confessioneel en imperialistisch aspect van de ideologische onderwerping van het proletariaat aan de invloed van de burgerij. Het neemt de geboden over van de imperialistische wet. Het “socialistisch” reformisme vindt vandaag zijn meest perfecte voorbeeld in de Amerikaanse federatie van de arbeid, die nauwgezet antisocialistisch en openlijk contrarevolutionair is. De “ideologische” dictatuur van de Amerikaanse syndicale

bureaucratie, die zelf de “ideologische” dictatuur van de dollar uitdrukt, is dank zij de tussenkomst van het Engelse reformisme en de monarchistische socialisten van de Labour Party, een essentieel onderdeel geworden van de theorie en de praktijk van de internationale sociaal-democratie en van de leiders van de Internationale van Amsterdam. De leiders van de Duitse en Oostenrijkse sociaal-democratie beperken zich tot het inkleden van dezelfde theorieën met marxistische fraseologie om hun compleet verraad aan het marxisme te verdoezelen.

Het “socialistisch” reformisme is de belangrijkste vijand van het revolutionair communisme in de arbeiderbeweging. Het beschikt over een brede organisatorische basis in de sociaal-democratische partijen en, via hen, in de reformistische vakbonden. In gans zijn politiek en theorie manifesteert het zich als een kracht gericht tégen de proletarische revolutie.

De sociaal-democratische partijen hebben inzake buitenlandse politiek onder de vlag van “nationale verdediging” deelgenomen aan de imperialistische oorlog. De expansie van de imperialistische staat en zijn “koloniale politiek” genieten hun volle steun. Zij kiezen voor de contrarevolutionaire “heilige alliantie” van de imperialistische mogendheden (de Volkerenbond). Zij prediken het “superimperialisme” en zij mobiliseren de massa’s onder pseudo-pacifistische ordewoorden. Zij verlenen actieve steun aan het gekonkel en de oorlogsvoorbereidingen van het imperialisme tegen de Sovjet-Unie. Dat zijn de typische kenmerken van de buitenlandse politiek van het reformisme.

In de binnenlandse politiek stelt de sociaal-democratie zich tot taak het kapitalistisch regime te ondersteunen en ermee samen te werken. De binnenlandse politiek van het reformisme bestaat uit een onvoorwaardelijke steun aan de rationalisering en de stabilisering van het kapitalisme; uit klassenverzoening en “industriële vrede”, een politiek van integratie van de arbeidersorganisaties in de patronale organisaties en in de imperialistische plunderaarsstaat, uit het toepassen van de “economische democratie” (wat in werkelijkheid niets anders betekent dan de totale onderwerping aan het kapitaal van de trusts); uit de cultus van de imperialistische staat en in het bijzonder van zijn pseudo-democratische opschriften en de deelname aan de vorming van de staatsorganen (politie, leger, rijkswacht, klassengerecht); uit de verdediging van deze staat tegen elke aanval van het revolutionaire communistische proletariaat. In geval van revolutionaire crisissen neemt de sociaal-democratie de rol van de beul op zich. Terwijl ze veinst de syndicale strijd te voeren, stelt het reformisme zich ook hier tot taak de kapitalistenklasse van elke schok te vrijwaren en in elk geval de totale onschendbaarheid van de kapitalistische eigendom te verzekeren.

De sociaal-democratie is op theoretisch vlak van het revisionisme overgegaan naar een volleerd burgerlijk-liberaal reformisme en naar het openlijke sociaal-imperialisme. Het marxisme werd totaal verloochend. Tegenover de marxistische doctrine van de tegenstellingen van het kapitalisme stelt zij de burgerlijke doctrine van de harmonieuze ontwikkeling van het regime. De doctrine van de crisissen en de verarming van het

proletariaat werd naar de archieven verwezen. De harde en bedreigende theorie van de klassenstrijd werd omgevormd tot de banale klassenverzoening. Zij heeft de doctrine van de verscherping van de klassentegenstellingen omgevormd tot het kleinburgerlijk fabeltje van de “democratisering” van het kapitaal. De theorie van de onvermijdelijkheid van oorlogen onder het kapitalistisch regime werd vervangen door de burgerlijke bedriegerij van pacifisme en het leugenachtige predikaat van superimperialisme. De theorie van de revolutionaire ondergang van het kapitalisme werd geruild voor het vals wisselgeld van het “gezond” kapitalisme dat zich vreedzaam omvormt tot socialisme. De revolutie wordt vervangen door evolutie. De vernietiging van de bourgeoisstaat, wordt vervangen door de actieve medewerking aan zijn opbouw. In plaats van de doctrine van de dictatuur van het proletariaat wordt de samenwerking met de burgerij voorop gesteld. De doctrine van de internationale proletarische solidariteit wordt vervangen door de imperialistische leer van de nationale verdediging. Het dialectisch materialisme van Marx wordt vervangen door een idealistische filosofie die koketteert met de religieuze afval van de burgerij.

Binnen de reformistische sociaal-democratie zijn er verschillende stromingen die de burgerlijke ontaarding van de sociaal-democratie bijzonder duidelijk maken.

Het constructief socialisme (Mac Donald en Co) draagt zelfs in zijn naam het idee van de strijd tegen de proletarische revolutie en de goedkeuring van het kapitalistisch regime. Zij zetten de burgerlijke, liberale menslievende en antirevolutionaire tradities verder van het fabianisme (Webb, Bernard Shaw, Lord Olivier en anderen). Het “constructief socialisme” verwerpt principieel de dictatuur van het proletariaat en het gebruik van geweld tegen de burgerij. Daardoor stemt het in met het geweld dat tegen het proletariaat en de gekoloniseerde volkeren wordt gebruikt. Zij verdedigen de kapitalistische staat en prijzen het staatskapitalisme aan onder het mom van socialisme. Samen met de meest vulgaire imperialistische ideologen die beweren dat de theorie van de klassenstrijd “pre-wetenschappelijk” is, prijst het “constructief socialisme” een gematigde nationalisatie met schadevergoeding aan, belastingen op de rente uit eigendommen, belastingen op erfenissen en winsten als middel om het kapitalisme te vernietigen. Als vastberaden tegenstander van de dictatuur van het proletariaat in de USSR is het “constructief socialisme” nauw verbonden met de burgerij en een actieve vijand van de communistische beweging van het proletariaat en van de koloniale revoluties.

Het coöperatisme of het coöperateurssocialisme (Charles Gide, Totomiantz en Co) verwerpt met evenveel kracht de klassenstrijd. Zij zijn voorstander van de verbruikerscoöperatie als middel om op vreedzame wijze het kapitalisme te verslaan. In werkelijkheid versterken ze het kapitaal met alle middelen. Het is een variant van het “constructief socialisme”. Het “coöperatisme” dat beschikt over het uitgebreid propaganda-apparaat van de massaorganisaties van de verbruikerscoöperatie, oefent in het dagelijks leven een systematische invloed uit op de brede massa's. Het bestrijdt hardnekkig de revolutionaire arbeidersbeweging en verhindert de realisatie van haar doelstellingen. Het coöperatisme is momenteel een van de meest actieve factoren van de reformistische contra-revolutie.

Het guild socialism (gildensocialisme van Penty, Orage, Ilobson, enz.) spant zich in om het “revolutionair” syndicalisme en het liberaal burgerlijk fabianisme, de anarchistische decentralisatie (de nationale industriële gilden) en de centralisatie van het staatskapitalisme, het bekrompen, middeleeuws, handwerkerscorporatisme en het modern kapitalisme te verenigen. Het “guild socialism” eist “de afschaffing van de loonarbeid” die het als “immoreel” beschouwt en die zou moeten vervangen worden door de controle van de arbeiders over de industrie. Daarmee gaat het totaal voorbij aan de essentiële kwestie, de kwestie van de macht. Terwijl het zijn best doet om de arbeiders, de intellectuelen en de technici te verenigen in een nationale industriële federatie van “gilden” en deze vreedzaam om te vormen tot administratieorganen van de industrie binnen het kader van de burgerlijke staat (“controle van binnenuit”) verdedigt het “guild socialism” in werkelijkheid diezelfde staat. Zij verdoezelen zijn imperialistisch, anti-proletarisch en klassen karakter, en kent hem een rol toe “boven de klassen” van vertegenwoordiger van de gemeenschappelijke belangen van “de verbruikers” met als tegenwicht “de producenten” georganiseerd in de gilden. Door zijn propaganda voor “functionele democratie”, dat wil zeggen voor een vertegenwoordiging van de klassen in de kapitalistische maatschappij op basis van de beroepen en hun functie in de productie, bereidt het “guild socialism” de weg voor voor de “corporatieve staat” van het fascisme. Zij verwerpen het “parlementarisme” en de “directe actie”. Daardoor veroordelen de meeste aanhangers van deze beweging de arbeidersklasse tot complete inactiviteit en tot een passieve onderwerping aan de burgerij. Dit socialisme is een utopistische en syndicalistische variant van het opportunisme en kan bijgevolg niet anders dan een contrarevolutionaire rol spelen.

Het austro-marxisme is een andere, bijzondere vorm van de reformistische sociaal-democratie. Het maakt integraal deel uit van de “linkse” sociaal-democratie en bedriegt de arbeidersklasse op de meest subtiele wijze. Het gebruikt de marxistische terminologie, maar tegelijkertijd breekt het met de fundamentele principes van het revolutionair marxisme (op het filosofisch vlak noemen de austro-marxisten zich aanhangers van Kant, Mach, enz.). Ze flirten met de religie en nemen van de Engelse reformisten de theorie over van de “functionele democratie”. Aangezien zij voor de opbouw van de Republiek zijn, d.w.z. de opbouw van de burgerlijke staat, beveelt het austro-marxisme de klassensamenwerking aan in periodes van “evenwicht van de sociale klassen”, dus juist dan als de revolutionaire crisis rijp wordt. Deze theorie is niets anders dan de rechtvaardiging van de coalitie met de burgerij voor de omverwerping van het revolutionair proletariaat. De verdediging van de “democratie” tegen de aanvallen van de reactie vormt hiervoor een voorwendsel. Het austro-marxisme aanvaardt geweld bij aanvallen van de reactie. De “functionele rol” van het austro-marxisme bestaat erin de arbeiders die naar het communisme gaan te bedriegen. Daardoor is het austro-marxisme een bijzonder gevaarlijke vijand van het proletariaat, veel gevaarlijker zelfs dan de aanhangers van het roofzuchtige sociaal-imperialisme.

Al deze tendensen die deel uitmaken van het reformistisch “socialisme” vormen een soort agentschap van de imperialistische burgerij binnen de arbeidersklasse. Het communisme heeft anderzijds ook af te rekenen met allerlei kleinburgerlijke stromingen die de wisselvalligheden weerspiegelen van de onstandvastige sociale lagen zoals de stedelijke kleinburgerij, de verdwijnende middenklasse, het lompenproletariaat, verloederde intellectuele bohemiens, ambachtslui die in de miserie terechtkwamen, sommige groepen van boeren en veel andere elementen. Deze stromingen onderscheiden zich door hun politieke instabiliteit. Zij verbergen vaak onder een linkse fraseologie een rechtse politiek of vervallen in avonturisme. In plaats van objectief de bestaande krachtsverhoudingen te analyseren, maken ze luidruchtig politiek misbaar. Van het meest ongelofelijke revolutionaire “opbod” vervallen ze in het diepste pessimisme en regelrechte capitulatie voor de vijand. Onder bepaalde omstandigheden kunnen deze stromingen binnen de rangen van het proletariaat een gevaarlijke desorganiserende rol spelen en op die manier de revolutionaire arbeidersbeweging stokken in de wielen steken. Dat kan vooral gebeuren bij plotse veranderingen van de politieke situatie en als de noodzaak zich voordoet om tijdelijk terug te trekken.

Het anarchisme ontkent de noodzaak van grote gecentraliseerde en gedisciplineerde organisaties van het proletariaat. Op die manier staat de arbeidersklasse machteloos tegenover de machtige organisaties van het kapitaal. Gedurende de oorlog van 1914-18 hebben de belangrijkste vertegenwoordigers van het anarchisme (Kropotkine, Jean Grave en anderen) verraad gepleegd en zijn ze overgelopen naar de imperialistische bourgeoisie. De anarchistische propaganda voor het individueel terrorisme houdt het proletariaat weg van de organisatiemethodes en de massastrijd. Het anarchisme verwerpt de dictatuur van het proletariaat in naam van de abstracte “vrijheid”. Daardoor ontnemt het aan het proletariaat zijn belangrijkste wapen tegen de burgerij, tegen haar legers en repressieorganen. Het anarchisme houdt zich ver weg van de massabeweging in de belangrijkste centra van de proletarische strijd en verwordt meer en meer tot een sekte. Door heel haar tactiek en al haar manifestaties, meer bepaald tegen de dictatuur van de arbeidersklasse in de Sovjet-Unie, sluit het anarchisme zich objectief aan bij het front van de antirevolutionaire krachten.

Net als het anarchisme situeert ook het “revolutionair” syndicalisme zich op hetzelfde terrein als de sociaal-democratie. Veel van zijn ideologen zijn op de meest kritieke momenten van de oorlog overgelopen naar de “antiparlementaire” contrarevolutie van het fascistische type, of ze werden vreedzame reformisten van het “sociaal-democratisch” type. Het revolutionair syndicalisme negeert de politieke strijd... (in het bijzonder het revolutionair parlementarisme) en de revolutionaire dictatuur van het proletariaat. Het voert propaganda voor een corporatieve decentralisatie van de arbeidersbeweging in het algemeen en van de syndicale beweging in het bijzonder. Zijn aanhangers ontkennen de noodzaak van de partij van het proletariaat en de noodzaak van de opstand. Ten slotte onderschatten zij de algemene opstand (“tactiek van de gekruiste armen”). Overal waar het enige invloed kan uitoefenen, tast het de radicalisering van de arbeidersmassa’s aan.

Zijn aanvallen op de Sovjet-Unie hangen samen met zijn verwerping van de dictatuur van het proletariaat.

In de fundamentele politieke kwestie van de dictatuur van het proletariaat sluiten al deze tendensen en schakeringen zich aan bij de sociaal-democratie, de belangrijkste vijand van de proletarische revolutie. Daarom vormen allen met min of meer beslistheid een eenheidsfront met de sociaal-democratie tegen de Sovjet-Unie. De sociaal-democratie, die het marxisme compleet heeft verworpen, steunt anderzijds meer en meer op de ideologie van de fabrieksarbeiders, het constructief socialisme en het "gilden socialisme". Zo ontstaat de officiële liberaal-reformistische ideologie van het burgerlijk "socialisme" van de IIde internationale.

In de koloniale landen en onder de onderdrukte volkeren botst het communisme binnen de arbeidersbeweging op bepaalde tendensen die op een bepaald ogenblik een zekere positieve rol speelden, maar die in de nieuwe etappe, reactionaire krachten worden.

Het sun-yat-senisme was in China de ideologie van een kleinburgerlijk en populair socialisme. De notie "volk" verborg en versluisde in de doctrine van de "drie principes" (nationalisme, democratie, socialisme) de notie "sociale klassen". Het socialisme was niet langer een specifieke productiewijze, gerealiseerd door een bepaalde klasse, het proletariaat, maar het werd een ongedefinieerde algemene staat van welstand. De strijd tegen het imperialisme werd niet verbonden met de ontwikkeling van de klassenstrijd in het land. Het is daarom dat het sun-yat-senisme, dat in een eerste fase van de Chinese revolutie, een grote positieve rol speelde, door de sociale veranderingen enerzijds en de vooruitgang van de Chinese revolutie anderzijds, een hinderpaal werd voor die revolutie. De aanhangers van het sun-yat-senisme hebben door juist die aspecten van de doctrine die objectief reactionair geworden waren, te overdrijven, er de officiële doctrine van de openlijk contrarevolutionair geworden Kwomintang van gemaakt. De politieke vorming van de massa's van het proletariaat en de boerenarbeiders in China, moet bijgevolg gepaard gaan met een energieke strijd tegen het bedrog van de Kwomintang. Het moet de overblijfselen van het sun-yat-senisme te boven komen.

Tendensen zoals het hindoe gandhisme, die zwaar doordrongen zijn van religieuze ideeën en die de meest reactionaire en achterlijke economische vormen idealiseren, zien geen uitweg in het proletarisch socialisme. Ze prediken passiviteit en ontkennen de klassenstrijd. Tijdens de ontwikkeling van de revolutie worden zij ronduit reactionaire krachten. Het gandhisme is hoe langer hoe meer een ideologie die zich keert tegen de revolutie van de volksmassa's. Het communisme moet het gandhisme krachtig bestrijden.

Het garveisme was de ideologie van de kleine eigenaars en de zwarte arbeiders in Amerika. Het heeft een zekere invloed behouden op de zwarte massa's en is eveneens een obstakel geworden voor het aansluiten van die massa's bij de revolutionaire stroming. Nadat het voor de zwarten absolute sociale gelijkheid eiste, is het verworden tot een soort zwart "zionisme". In plaats van op te roepen tot de strijd tegen het

Amerikaans imperialisme, lanceert het het ordewoord "terugkeer naar Afrika". Deze gevaarlijke ideologie, waar niets democratisch aan is en dat er genoeg in schept te goochelen met de aristocratische symbolen van een onbestaand "zwart koninkrijk", moet met alle kracht bestreden worden. Het draagt niet bij tot de emancipatiestrijd van de zwarte massa's tegen het Amerikaans imperialisme, maar staat die strijd juist in de weg.

Tegenover al deze tendensen staat het proletarisch communisme, de grote ideologie van de internationale revolutionaire arbeidersklasse. Het onderscheidt zich van al die tendensen en op de eerste plaats van het sociaal-imperialisme door zijn revolutionaire strijd, theoretisch en praktisch. Het voert de strijd voor de dictatuur van het proletariaat volledig volgens de leer van Marx en Engels, door gebruik te maken van alle vormen van massa-actie van het proletariaat.

2. De essentiële taken van de communistische strategie en tactiek

De zegevierende strijd van de communistische internationale voor de dictatuur van het proletariaat veronderstelt in alle landen het bestaan van een communistische partij, gehard in de strijd, gedisciplineerd, gecentraliseerd en nauw verbonden met de massa's.

De partij is de voorhoede van de arbeidersklasse, een voorhoede die bestaat uit de beste, de meest bewuste, de actiefste en moedigste leden van deze klasse. Zij belichaamt de ervaring van de gehele proletarische strijd. Zij steunt zich op de revolutionaire marxistische theorie. Zij vertegenwoordigt de algemene en permanente belangen van de gehele klasse. Zo verpersoonlijkt de partij de eenheid van de principes, de wil en de revolutionaire actie van het proletariaat. Zij vormt een revolutionaire organisatie, aaneengesmeed door een ijzeren discipline en door de meest strikte revolutionaire orde van democratisch - centralisme. Dit is het resultaat van het bewustzijn van de proletarische voorhoede, van haar toewijding aan de revolutie, van haar permanent contact met de proletarische massa's en van de juistheid van haar politieke leiding die door de ervaring van de massa's zelf wordt gestuurd en gecontroleerd.

Om haar historische taak - het veroveren van de dictatuur van het proletariaat - te vervullen moet de communistische partij eerst de volgende strategische doelstellingen nastreven en bereiken.

De meerderheid van haar eigen klasse winnen, arbeidsters en de arbeidersjeugd inbegrepen. Daarom is het nodig de beslissende invloed van de communistische partij te verzekeren in de grote massaorganisaties van het proletariaat (sovjets, vakbonden, bedrijfscomités, coöperatieven, sportorganisaties, culturele organisaties, enz.) Om de meerderheid van het proletariaat te winnen is het vooral van belang om de vakbonden te veroveren. Zij zijn de echte massaorganisaties van de arbeidersklasse, verbonden met de dagelijkse strijd. Het werk in de reactionaire vakbonden, die men op handige wijze moet kunnen winnen, het winnen van het vertrouwen van de brede massa's van

vakbondsleden, het vervangen van de reformistische leiders van de vakbonden, vormen de belangrijkste taken in de voorbereidende periode.

De verovering van de dictatuur van het proletariaat veronderstelt eveneens de hegemonie van het proletariaat over brede lagen van de werkende massa's. Daarom moet de communistische partij invloed verwerven bij de massa's van de arme bevolking in de steden en op het platteland, de lagere klasse van intellectuelen, de bedienden, kortom bij de kleinburgerlijke bevolking in het algemeen. De actie die erop gericht is de invloed van de partij te vestigen onder de boeren, is van bijzonder groot belang. De communistische partij moet zich verzekeren van de volle steun van die elementen op het platteland, die het dichtst bij het proletariaat staan; nl. landarbeiders en arme boeren. Het is dus noodzakelijk om de landarbeiders als dusdanig te organiseren en hen met alle middelen te steunen in hun strijd tegen de plattelandsbourgeoisie en op krachtige wijze actie te voeren onder de kleine boeren. De politiek van de communistische partij moet erin bestaan de middelgrote boeren te neutraliseren (in de ontwikkelde kapitalistische landen). Het vervullen van al deze verschillende taken door het proletariaat, dat de vertegenwoordiger is geworden van de belangen van het gehele volk en de gids is in de strijd van de brede volksmassa's tegen de onderdrukking door het financierskapitaal, is de noodzakelijke voorwaarde voor de overwinning van de communistische revolutie.

Vanuit het standpunt van de proletarische wereldrevolutie vormt de revolutionaire strijd in de kolonies, de semi-kolonies en de afhankelijke landen één van de belangrijkste strategische taken van de Communistische Internationale. Deze strijd veronderstelt in de kolonies het winnen van de brede massa's van arbeiders en de boeren voor de revolutie. Dat is onmogelijk zonder een nauwe samenwerking tussen het proletariaat van de onderdrukkende en de werkende massa's van de onderdrukte naties.

Terwijl ze in de zogenaamd "be-schaafde" landen de revolutie tegen het imperialisme organiseert onder de vlag van de dictatuur van het proletariaat, steunt de Communistische Internationale elke weerstand tegen het imperialistisch geweld in de kolonies, de semi-kolonies en de afhankelijke landen. Haar propaganda bestrijdt alle vormen van chauvinisme, alle grote en kleine manieren die de imperialisten gebruiken tegenover de rassen en de onderdrukte volkeren (de houding tegenover de zwarten, het gele werkvolk, het antisemitisme, enz.) Zij ondersteunt de strijd van deze rassen en volkeren tegen de burgerij van de onderdrukkende landen. De Communistische Internationale bestrijdt vooral krachtig het chauvinisme van de grootmachten dat door de imperialistische burgerij en door haar agenten van de sociaal-democratie, de IIde internationale, gepredikt wordt. Tegenover de praktijken van de imperialistische burgerij stelt zij voortdurend het voorbeeld van de Sovjet-Unie die erin slaagde vriendschapsrelaties aan te knopen met de volkeren op basis van gelijke rechten.

In de imperialistische landen moeten de communistische partijen systematisch hulp bieden aan de revolutionaire ontvoogdingsbewegingen in de kolonies en over het algemeen aan de bewegingen van de onderdrukte nationaliteiten. De plicht om deze

bewegingen actief te helpen, komt op de eerste plaats toe aan de arbeiders van het land waarvan het onderdrukte land politiek, economisch of financieel afhankelijk is. De communistische partijen moeten het recht op afscheiding van de kolonies openlijk erkennen en deze afscheiding propageren. Zij erkennen het recht op onafhankelijkheid van de kolonies ten opzichte van de imperialistische staat. Ze moeten het recht van de kolonies erkennen om zich gewapenderhand te verdedigen tegen het imperialisme (recht tot opstand en revolutionaire oorlog). Zij moeten deze strijd propageren en krachtig ondersteunen met alle middelen. De communistische partijen hebben dezelfde plicht tegenover alle onderdrukte naties.

In de kolonies en semi-kolonies moeten de communistische partijen hardnekkig het buitenlands imperialisme bestrijden. Tegelijk zijn ze verplicht de toenadering en het bondgenootschap met het proletariaat van de imperialistische landen te propageren. Ze moeten het ordewoord van agrarische revolutie openlijk lanceren, verspreiden en toepassen. Zij moeten dit doen door de brede massa van de boeren te doen opstaan om het juk van de grootgrondbezitters af te werpen én door het bestrijden van de reactionaire en middeleeuwse invloed van de priesters, de missies en soortgelijke elementen.

De fundamentele taak bestaat hier in het vormen van onafhankelijke organisaties van arbeiders en boeren (de communistische partij als klassenpartij van het proletariaat, de vakbonden, de bonden en boerencomités, de sovjets in revolutionaire situaties, enz.). Deze organisaties moeten onttrokken blijven van de invloed van de nationale burgerij. Er kunnen slechts tijdelijke overeenkomsten gesloten worden in de mate ze de revolutionaire organisatie van de arbeiders en de boeren niet hindert en ze effectief het imperialisme bekampt.

Elke communistische partij moet bij het bepalen van haar tactiek rekening houden met de concrete binnenlandse en buitenlandse situatie, de sociale krachtsverhoudingen, de graad van stabiliteit en vitaliteit van de burgerij, de mate waarin het proletariaat is voorbereid, de houding van de tussenliggende sociale lagen, enz. De partij formuleert haar ordewoorden en bepaalt haar strijdmethode vertrekkend van deze algemene omstandigheden en de noodzaak om de brede massa's te mobiliseren en te organiseren in het heetst van de strijd. Terwijl de partij in het begin van een revolutionaire situatie voorlopige ordewoorden lanceert en gedeeltelijke eisen stelt die bepaald worden door de concrete situatie, moet de partij haar ordewoorden ondergeschikt maken aan haar revolutionair doel, namelijk het grijpen van de macht en het omverwerpen van de kapitalistische bourgeoismaatschappij. Het zou ontoelaatbaar zijn dat de partij de noden en de dagelijkse strijd van de arbeiders zou verwaarlozen of zich zou beperken tot die noden en die strijd. Het is haar opdracht deze dagelijkse noden als uitgangspunt te nemen en de arbeidersklasse te leiden in de revolutionaire strijd om de macht.

Als de revolutie vooruitgaat, als de leidende klassen gedesorganiseerd zijn, de massa's in een staat van revolutionaire beroering verkeren, de tussenliggende sociale lagen door hun aarzeling geneigd zijn zich aan te sluiten bij het proletariaat en als de massa's bereid

zijn tot strijd en tot offers, dan heeft de partij van het proletariaat tot doel hen direct te leiden in de aanval tegen de burgerlijke staat. Zij doet dat door het propageren van steeds scherpere overgangseisen (sovjets, arbeiderscontrole over de productie, boerencomités voor de onteigening van de grootgrondbezitters, ontwapening van de burgerij, bewapening van het proletariaat, enz.) en door het organiseren van massa-acties, waaraan alle vormen van agitatie en propaganda van de partij moeten ondergeschikt zijn, de parlementaire agitatie inbegrepen. Tot deze massa-acties behoren: stakingen en de daarmee gepaard gaande manifestaties, stakingen die gepaard gaan met gewapende manifestaties, en tenslotte algemene staking verbonden met de gewapende opstand tegen de staatsmacht van de burgerij. Deze laatste superieure vorm van strijd verloopt volgens de regels van de militaire kunst. Zij veronderstelt een strategisch plan van offensieve operaties, zelfverloochening en heldhaftigheid van het proletariaat. Dit soort acties wordt noodzakelijkerwijze gedetermineerd door de organisatie van de brede massa's in gevechtseenheden. Hierbij worden een zo groot mogelijk aantal arbeiders betrokken en in beweging gebracht (sovjets van arbeiders- en boerenafgevaardigden, soldatensovjets, enz.). Tevens wordt zij gedetermineerd door het versterken van het revolutionair werk in het leger en in de vloot.

Bij het overgaan naar nieuwe, scherpere ordewoorden is het noodzakelijk de fundamentele regel van de politieke tactiek van het leninisme als uitgangspunt te nemen. Volgens deze regel moet men erin slagen de massa's naar revolutionaire standpunten te leiden door hen toe te laten door hun eigen ervaring overtuigd te raken van de juistheid van de politiek van de partij. Het niet in acht nemen van deze regel leidt onvermijdelijk tot een breuk met de massa's, tot "putchisme", tot ideologische ontaarding van het communisme dat uitloopt op "links" sektarisme en tot kleinburgerlijk "revolutionair" avonturisme. Maar het is niet minder gevaarlijk om geen gebruik te maken van het hoogtepunt van een revolutionaire situatie als het de plicht is van de partij om de vijand stoutmoedig en beslist aan te vallen. Deze gelegenheid laten voorbij gaan en geen opstand ontketenen betekent het initiatief aan de tegenstander laten en de revolutie tot de nederlaag veroordelen.

Wanneer de revolutionaire opgang achterwege blijft moeten de communistische partijen de dagelijkse noden van de arbeiders als uitgangspunt nemen en voorlopige ordewoorden en eisen formuleren verbonden met de fundamentele objectieven van de Communistische Internationale. Ze moeten er zich echter voor hoeden overgangseisen te stellen die speciaal geschikt zijn voor een revolutionaire situatie. Bij het ontbreken van een revolutionaire situatie leiden deze ordewoorden tot integratie in het systeem van de kapitalistische organisaties (voorbeeld: arbeiderscontrole, enz.). Over het algemeen beslissen de partiële ordewoorden en eisen over een goede tactiek. De overgangseisen zijn verbonden met een revolutionaire situatie. Aan de andere kant laten de tactische principes van het communisme niet toe om "principieel" af te zien van overgangseisen en deeleisen. In de praktijk zou dat de partij tot passiviteit veroordelen en haar van de massa's isoleren. Gedurende de ganse prerevolutionaire periode is de tactiek van het

eenheidsfront het meest efficiënte strijdmiddel tegen het kapitaal en voor de mobilisatie van de massa's in een proletarische klassengeest. Het eenheidsfront is een middel om de reformistische leiders te ontmaskeren en te isoleren.

De juiste toepassing van de tactiek van het eenheidsfront, en meer in het algemeen de oplossing van het probleem van de verovering van de massa's, veronderstelt op haar beurt een systematische en standvastige actie in de vakbonden en andere massaorganisaties van het proletariaat. Het is de onmiddellijke plicht van elke communist om toe te treden tot een vakbond, hoe reactionair hij ook moge zijn, op voorwaarde dat het een massaorganisatie is. Alleen door een ononderbroken en volgehouden actie voor een krachtige en vastberaden verdediging van de belangen van de arbeiders in de vakbonden en in de bedrijven kan men zich, als men tegelijkertijd de bureaucratische reformisten onverbiddelijk bestrijdt, aan het hoofd stellen van de arbeidersstrijd en de massa van de vakbondsleden verbinden met de partij.

In tegenstelling met de politiek van scheurmakerij van de reformisten verdedigen de communisten de vakbondseenheid, op basis van de klassenstrijd. Zij doen dat in elk land en op internationale schaal door met volle kracht de rode syndicale Internationale te steunen en te versterken.

Door overal de directe dagelijkse belangen van de arbeidersmassa's en van de werkers te verdedigen, door de tribune van het burgerlijk parlement volledig te benutten voor revolutionaire agitatie en propaganda, door alle gedeeltelijke objectieven ondergeschikt te maken aan de strijd voor de dictatuur van het proletariaat, stellen de partijen van de communistische internationale de eisen op en geven ze ordewoorden in volgende belangrijke domeinen:

Arbeidersproblemen - in de enge zin van het woord: vraagstukken die verband houden met de economische strijd (strijd tegen het offensief van het trustkapitaal, lonen, arbeidsdagen, verplichte arbitrage, werkloosheid) en die problemen worden van de algemene politieke strijd (grote industriële conflicten, recht op aansluiting bij een vakbond en staking, enz.); zuiver politieke kwesties (belastingen, de kosten van levensonderhoud, het fascisme, de repressie tegen de revolutionaire partijen, de witte terreur, de algemene politiek van de regering); kwesties van wereldpolitiek (de houding ten opzichte van de Sovjet-Unie en de koloniale revoluties, de strijd tegen het imperialisme en de oorlogsdreiging, de systematische voorbereiding op de strijd tegen de imperialistische oorlog).

Voor de strijd van de boeren brengen de problemen van de belastingen, de hypotheek, de strijd tegen het woekerkapitaal, het gebrek aan land waarmee de arme boeren te kampen hebben, de pachtsommen en de afbetalingen, enz., eisen mee van dezelfde orde. Van daaruit moet de communistische partij deze ordewoorden verscherpen en veralgemenen tot op het punt de inbeslagname te eisen van de domeinen van de grootgrondbezitters en het eisen van een arbeiders- en boerenregering (synoniem van

dictatuur van het proletariaat in de ontwikkelde kapitalistische landen en synoniem van een democratische dictatuur van het proletariaat en de boeren in de achterlijke landen en in de verschillende kolonies).

Het is eveneens noodzakelijk een systematische en voortdurende actie te voeren onder de arbeiders- en boerenjeugd (vooral met de Communistische Jeugdinternationale en haar afdelingen) en onder de arbeiders- en boerenvrouwen. Daarbij moet men vertrekken van hun levensomstandigheden en hun strijd. De communisten moeten hun eisen verbinden met de algemene eisen en ordewoorden van de strijd van het proletariaat.

In de strijd tegen de onderdrukking van de koloniale volkeren, stellen de communistische partijen in de kolonies zelf gedeeltelijke eisen die ingegeven zijn door de bijzondere situatie in elk land: algehele gelijkheid voor alle nationaliteiten en rassen; afschaffing van de voorrechten van de vreemdelingen; vrijheid van vereniging voor de arbeiders en de boeren; vermindering van het aantal arbeidsuren per dag; verbod op kinderarbeid; opheffing van de contracten van afzeters en woekeraars; vermindering en afschaffing van het pachtgeld; belastingvermindering; de weigering om belastingen te betalen; enz. Al deze deeleisen moeten ondergeschikt zijn aan de essentiële eisen van de communistische partijen: volledige onafhankelijkheid van het land, het verdrijven van de imperialisten, arbeiders- en boerenregering, de grond aan het volk, de invoering van de achturige werkdag, enz. In de imperialistische landen hebben de communistische partijen de plicht om deze strijd van de kolonies te ondersteunen, om met aandrang de terugtrekking van de imperialistische troepen te eisen, om door propaganda in het leger en de vloot de onderdrukte landen die strijden voor hun emancipatie te verdedigen. Zij moeten de massa's mobiliseren om het transport van wapens en troepen te boycotten en hiervoor stakingen en andere vormen van massaprotest organiseren, enz.

De communistische internationale moet een bijzondere aandacht besteden aan de systematische voorbereiding van de strijd tegen het gevaar voor een imperialistische oorlog. Het onverbiddelijk ontmaskeren van het sociaal-chauvinisme, het sociaal-imperialisme, de pacifistische frasen die de imperialistische plannen van de burgerij verdoezelen. Het verspreiden van de essentiële ordewoorden van de communistische internationale. Elke dag doorwerken aan het organisatiewerk in die zin en de illegale en legale vormen verplicht combineren. Het organisatiewerk in het leger en in de vloot verderzetten. Dat alles moet de activiteit uitmaken van de communistische partijen. De fundamentele ordewoorden van de communistische partijen moeten de volgende zijn: de imperialistische oorlog omvormen tot een burgeroorlog, nederlaag van de "eigen" imperialistische regering, verdediging met alle middelen van de Sovjet-Unie en de kolonies in geval van een imperialistische oorlog tegen hen. Het propageren van deze ordewoorden, het aanklagen van de "socialistische" drogredenen en de "socialistische" camouflage van de Volkerenbond, het voortdurend in herinnering brengen van de oorlog van 1914-1918, zijn dwingende taken voor alle afdelingen en alle leden van de communistische internationale.

De coördinatie van het werk en de revolutionaire acties en hun juiste richting vragen van het internationaal proletariaat een internationale klassendisdiscipline. De essentiële voorwaarde hiervoor vormt de meest strikte internationale discipline in de rangen van de communistische partijen. Deze internationale communistische discipline wordt uitgedrukt door de ondergeschiktheid van de deeleisen en de plaatselijke eisen van de beweging aan haar algemene en permanente belangen en door de stipte uitvoering door alle communisten van alle beslissingen van de leidende organen van de Communistische Internationale.

In tegenstelling met de sociaal-democratische Tweede Internationale waar elke partij zich onderwerpt aan de discipline van “haar eigen” nationale burgerij en haar “vaderland”, kennen de afdelingen van de Communistische Internationale slechts één discipline: deze van het internationaal proletariaat die de zegevierende strijd voor de werelddictatuur van het proletariaat in alle landen verzekert. In tegenstelling tot de Tweede Internationale die de vakbonden verdeelt, de koloniale volkeren bestrijdt en zich verenigt met de bourgeoisie, is de Communistische Internationale de organisatie die de eenheid verdedigt van alle proletariërs van alle landen, van de arbeiders van alle rassen en van alle volkeren tegen het imperialistisch juk.

Hoe bloedig de terreur van de burgerij ook moge zijn, de communisten blijven deze strijd voeren met zelfverloochening en moed, in alle sectoren van het internationaal front van de klassenstrijd. Zij zijn er vast van overtuigd dat de overwinning van het proletariaat onvermijdelijk is.

“De communisten verlagen zich niet tot het verbergen van hun meningen en hun plannen. Zij verklaren openlijk dat hun doelstellingen slechts kunnen verwezenlijkt worden door de gewelddadige omverwerping van de hele traditionele sociale orde.”

“Laat de heersende klassen beven bij de gedachte van een communistische revolutie. De proletariërs hebben niets te verliezen dan hun ketens. Zij hebben een wereld te winnen.”

“Proletariërs aller landen verenigt u!”

Copyright © EPO, Marxistische Studies en auteurs — Overname, publicatie en vertaling zijn toegestaan voor strikt niet-winstgevende doeleinden.